

KESZTHELY VÁROS JEGYZŐJE

Napirend: 2.

FELJEGYZÉS

Tárgy: A helyi természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 11/1999. (IV. 29.) önkormányzati rendeletet felülvizsgálata (rendelettervezet)

Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete által 2024. október 30-án tartandó ülésén fenti tárgyban megtárgyalásra kerülő előterjesztés törvényességi ellenjegyzését nem áll módomban megadni.

Az ellenjegyzés elmaradásának indoka az, hogy az előterjesztés megküldésre került a Keszthelyi Környezetvédő Egyesület, a Kisvárosunkért Érdekvédelmi Egyesület, valamint a Helikon Liget Egyesület részére. Az érintett társadalmi szervezetek véleményének megérkezéséig – az előterjesztést munkaanyagként megtárgyalásra alkalmasnak tartva – törvényességi ellenjegyzésemet felfüggesztem.

Keszthely, 2024. október 22.

Dr. Gábor Hajnalka
jegyző

Keszthely, a Balaton fővárosa

ELŐTERJESZTÉS

KESZTHELY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

2024. október 30-ai rendes ülésére

Tárgy:

**A helyi természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 11/1999. (IV. 29.)
önkormányzati rendeletet felülvizsgálata
(rendelettervezet)**

Előterjesztő:

Dr. Tóth Gergely
polgármester

Törvényességi ellenjegyzés:

Dr. Gábor Hajnalka
jegyző

Az előterjesztést készítette:

Fekete Ákos
városüzemeltetési ügyintéző
Városfejlesztési és Városüzemeltetési
Osztály

Az előterjesztést jóváhagyta:

Bódis Péter
osztályvezető
Városfejlesztési és Városüzemeltetési
Osztály

Tisztelt Képviselő-testület!

Keszthely Város Önkormányzat Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§ (1) bekezdés 11. pontja alapján kapott felhatalmazás alapján alkotta meg a helyi természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 11/1999. (IV.29.) önkormányzati rendeletet (1. számú melléklet).

A helyi önkormányzatok kötelező feladatát a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatban a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) részletesen szabályozza.

A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Területi Közigazgatásért Felelős Államtitkára KTM-TKF-1/308/2/2024. számú, 2024. évi ellenőrzési munkatervében a helyi jelentőségű védett természeti területek jogi szabályozását tartalmazó önkormányzati rendeletek vizsgálatát tűzte ki. A célvizsgálat során a Zala Vármegyei Kormányhivatal Főigazgatója e tárgykörben felülvizsgálta a rendeleteket. Szakmai segítségnyújtásában rámutatott, hogy a helyi rendeletek felülvizsgálata szükséges egyrészt magasabb szintű jogszabályoknak való megfelelés, másrészt a jogszabály-szerkesztéssel kapcsolatos előírásoknak való megfelelés vonatkozásában (2. számú melléklet). A rendelet ezirányú felülvizsgálata eredményeként javasolt egy új rendelet megalkotása. A vonatkozó jogszabályi előírások szerint egyrészt a rendelet címe nem módosítható és a rendelet szerkezeti felépítése sem felel meg a jelenleg hatályos jogalkotási szabályoknak. Az új rendelet előkészítése során továbbá a rendeletervezet 1. számú melléklet szerinti adatok és megnevezések is módosításra kerültek. Mindezekon túl szükséges a rendeletervezet 2. számú melléklet szerinti kezelési tervek teljes körű szakmai áttekintése és felülvizsgálata, melyre vonatkozó módosítási javaslat a későbbiekben kerül a képviselő-testület elé jóváhagyás céljából.

Fentiekon túl továbbá a Zala Vármegyei Kormányhivatal Főigazgatója által megküldött segítségnyújtás alapján szükséges módosítani a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 21/2013. (V.31.) önkormányzati rendelet 4. § (1) bekezdését is a magasabb szintű jogszabályoknak való megfelelés céljából tekintettel arra, hogy a „természeti értékek” kifejezést „természeti terület”-re szükséges módosítani.

A Rendelet elfogadásához szükséges előzetes hatásvizsgálat és indokolás az előterjesztés mellékletét képezi.

Tisztelt Képviselő-testület!

Fentiek alapján kérem, hogy az előterjesztést megtárgyalni és az alábbi határozati javaslatot, valamint a rendeletervezetet elfogadni szíveskedjenek.

HATÁROZATI JAVASLAT
.../2024.(X. 30.) sz. képviselő-testületi határozat

Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete megtárgyalta „**A helyi természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 11/1999. (IV. 29.) önkormányzati rendeletet felülvizsgálata (rendelettervezet)**” című előterjesztést és az alábbi határozatot hozta.

1. Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete Keszthely Város Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 23/2014. (X. 22.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: SZMSZ) 33.§ (3) bekezdése alapján egyetért a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló önkormányzati rendelet megalkotásával és felkéri a polgármestert, hogy a rendeletervezetet terjessze a képviselő-testület ülése elé.

2. A képviselő-testület felkéri a polgármestert, hogy az 1. pont szerinti rendelet megalkotását és hatályba lépését követően kezdeményezze az annak részét képező természeti területek kezelési tervek teljes körű szakmai felülvizsgálatát szükség esetén külső szakértő bevonásával és az SZMSZ 33.§ (3) bekezdése alapján a vonatkozó rendelet módosítását terjessze a képviselő-testület ülés elé.

Határidő: 1. pont azonnal
2. pont 2025. március 31.

Felelős: Dr. Tóth Gergely polgármester
Dr. Gábor Hajnalka jegyző
(Bódis Péter városfejlesztési és városüzemeltetési osztályvezető)

Keszthely, 2024. október 21.

Dr. Tóth Gergely
polgármester

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLAT

Rendelet-tervezet címe:	Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról szóló .../2024. (X.30.) rendelet (rendelettervezet)			
Rendelet-tervezet valamennyi jelentős hatása, különösen a				
Társadalmi, gazdasági hatás	Költségvetési hatás	Környezeti, egészségügyi következmények	Adminisztratív terheket befolyásoló hatás	Egyéb hatás
nincs	Nincs	Pozitív	Nincs	Nincs
A rendelet módosítása szükséges, mert: Zala Vármegyei Kormányhivatal segítségnyújtásában foglaltaknak való megfelelés				
A rendelet megalkotásának elmaradása esetén várható következmények: Kormányhivatal általi törvényességi észrevétel				
A rendelet alkalmazásához szükséges feltételek:				
Személyi	Szervezeti	Tárgyi	Pénzügyi	
Nem igényel további személyi feltételeket.	A jelenlegi szervezeti struktúrában a szükséges feltételek biztosítottak.	Nem igényel további tárgyi erőforrásokat.	Nem jár további pénzügyi kötelezettséggel.	

**Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../... (...) önkormányzati rendelete
a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításról**

Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés b) pontjában és 36. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 62. § (2) bekezdésében és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésének 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

(1) Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete védetté nyilvánítja az 1. mellékletben felsorolt helyrajzi számú belterületi ingatlanok területét.

(2) Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete az Országos Természetvédelmi Tanács

- a) 65/1960 számú határozatával védetté nyilvánított Balaton-parti ősi park,
- b) 151/1960 számú határozatával védetté nyilvánított 71. sz. út Keszthely-Fenekpuszta közti szakasza mintegy 3 km hosszú részén álló vadgesztenye fasor,
- c) 725/1963 számú határozatával védetté nyilvánított Keszthely-Fenekpusztai feketefenyő fasor, és a folytatásában a Hévízi útig húzódó vadgesztenye fasor

helyi jelentőségű védett természeti területek védettségét e rendelettel fenntartja.

(3) A jelen rendelettel védetté nyilvánított területek nem tartoznak az Európai Unió ökológiai hálózata, a Natura 2000 védelme alá.

2. §

A védetté nyilvánítás célja:

- a) a látogatók természet és környezet ismeretének bővítése, fejlesztése
- b) a tudományos kutatás és az oktatás elősegítése,
- c) a természeti terület többek között a tőzeg ásványvagyron károsodásának, pusztulásának megelőzése, az eddig bekövetkezett károsodást okozó folyamatok csökkentése, megszüntetése,
- d) a hiányzó faegyedek pótlása (fasorok esetén),
- e) a védett természeti terület jelen és jövő nemzedék számára történő megőrzése és tervszerű fenntartása,
- f) a területen található értékes növényzet, fasorok megőrzése.

3. §

Tilos minden olyan tevékenység, amely a védelem alá vont természeti terület állapotát közvetlen vagy közvetett módon a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatja vagy veszélyezteti.

4. §

A Keszthely város védett természeti területei kezelési tervét a 2. melléklet tartalmazza.

5. §

A védett területet Keszthely Város Önkormányzatának el kell látni a védettséget jelző táblákkal.

6. §

A védett természeti területet, illetve közvetlen környezetét érintő területrendezési és településrendezési tervekhez a természetvédelmi hatóság jóváhagyása szükséges.

7. §

A védett természeti területen a terület-felhasználás megváltoztatásához, továbbá minden olyan tevékenység végzéséhez, amely a védettséget bármilyen módon érinti, vagy befolyásolja, a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.

8. §

Hatályát veszti a helyi természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló 11/1999.(IV.29.) önkormányzati rendelet.

9. §

(1) A közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 21/2013.(V.31.) önkormányzati rendelet 4. § c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Keszthely város közigazgatási területén tilos)

„c) védett helyi természeti területet rendeltetéstől eltérően használni,”

(2) A közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 21/2013.(V.31.) önkormányzati rendelet 4. § e) és f) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

(Keszthely város közigazgatási területén tilos)

„e) a védett helyi természeti terület megjelölést eltávolítani,

f) védett helyi természeti területen hirdető-berendezést vagy hirdetményt létesíteni vagy elhelyezni.”

10. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Dr. Tóth Gergely
polgármester

Dr. Gábor Hajnalka
jegyző

1. melléklet az .../... (...) önkormányzati rendelethez

Ssz.	Hrsz.	Művelés alól kivett (ha,m ²)	Összesen (ha,m ²)	Megjegyzés	Tulajdonos, kezelő, használó
1.	714/2	1.7394	1.7394	Fő tér	Keszthely Város Önkormányzata
2.	995/10	5895	5895	Kossuth L. u.	Keszthely Város Önkormányzata
3.	588	természeti	emlék	Bem J. u. díszkörte fasor	Keszthely Város Önkormányzata
4.	1162	1.9373	1.9373	Deák F. u. Vadgesztenye fasor	Keszthely Város Önkormányzata
5.	1224/2	4.3484	4.3484	Szent Miklós Temető	Keszthely Város Önkormányzata
6.	1225/3	1.8560	1.8560	Szent Miklós Temető	Keszthely Város Önkormányzata
7.	1229/4	4600	4600	Béri B. Á. u. vadgesztenye fasor	Keszthely Város Önkormányzata
8.	1330/1 1330/2 4502	6570 3786 2860	6570 3786 2860	Szent Miklós utca	Keszthely Város Önkormányzata
9.	1417/2	1.6455	1.6455	Bercsényi M. u. Vadgesztenye fasor	Keszthely Város Önkormányzata
10.	2513/4	5155	5155	Csapás u. fekete fenyő fasor	Keszthely Város Önkormányzata
11.	2811	4458	4458	Tapolcai u. japánakác fasor	Keszthely Város Önkormányzata
12.	2813	4852	4852	Tapolcai u. japánakác fasor	Keszthely Város Önkormányzata
13.	338	természeti	emlék	Erzsébet királyné. u. 30. Platán fa	Kéri Zsolt Zoltán, Kéri Zsolt Zoltánné
14.	933	4909	4909	Balatoni múzeum kertje	Magyar Állam, NÖF
15.	1051	5632	5632	Deák 16.	Magyar Állam, MATE
16.	1206/10	1.3055	1.3055	Deák 57.	Magyar Állam, MATE
17.	1227	13.2818	13.2818	Pethe F. Kollégium Jubileumi park, botanikus kert	Magyar Állam, MATE
18.	1685/2	természeti	emlék	Georgikon u. 22. Platán fa	Vill-Acél Kft.

19.	3850	3623	3623	Madách u. vadgesztenye fasor	Keszthely Város Önkormányzata
20.	0426/4	1.6181	1.6181	Fenyves állé fenyves fasor, vadgesztenye fasor	Keszthely Város Önkormányzata
21.	0426/6	1.9236	1.9236		Keszthely Város Önkormányzata
22.	0250/1	9429	9429		Magyar Állam, MATE
23.	0250/2	1.2356	1.2356		Magyar Állam, MATE
24.	0254/9	14.3209	14.3209		Magyar Állam, MATE
25.	0239	1.4195	1.4195		Magyar Állam, MATE
26.	0227	2.7874	2.7874		Magyar Állam, MATE
27.	0127/16	1.8337	1.8337		Magyar Állam, Magyar Közút Nonprofit Zrt.
28.	0443/15	6.1405	6.1405		Fenéki út, -Festetics u. vadgesztenyefasor
29.	4291	3.0474	3.0474	Magyar Állam, Magyar Közút Nonprofit Zrt.	
30.	3869/7	1.1109	1.1109	Magyar Állam, Magyar Közút Nonprofit Zrt.	
31.	3869/4	718	718	Keszthely Város Önkormányzata	
32.	3870	3093	3093	Keszthely Város Önkormányzata	
33.	3869/3	454	454	Keszthely Város Önkormányzata	
34.	3868	534	534	Keszthely Város Önkormányzata	
35.	995/5	823	823	Keszthely Város Önkormányzata	
36.	305	7959	7959	Erzsébet királyné útja	Keszthely Város Önkormányzata
37.	303	9.1755	9.1755	Helikon park	Keszthely Város Önkormányzata
38.	302	6716	6716		Keszthely Város Önkormányzata
39.	914/2	5397	5397		Keszthely Város Önkormányzata
40.	3817/8	8.3262	8.3262		Keszthely Város Önkormányzata
41.	995/11	9699	9699	Kossuth L. u.	Keszthely Város Önkormányzata
42.	3868	534	534		Keszthely Város Önkormányzata

43.	1687/1	24.9726	24.9726	Történelmi Kastélypark	Magyar Állam, NÖF
44.	2805/91	természeti	emlék	Vásár tér Magas kőris faegyed	Keszthely Város Önkormányzata
45.	448/4	természeti	emlék	japánakác faegyed, kislevelű hárs	Keszthely Város Önkormányzata
46.	132	4589	4589	Dózsa György utcai gömbjuhar sor	Keszthely Város Önkormányzata
47.	2163 2214	7851 4840	7851 4840	Kastély utca	Keszthely Város Önkormányzata
48.	2500/1	1.5209	1.5209	Sopron utca	Keszthely Város Önkormányzata
49.	2808/1 2283/1	1.3116 4976	1.3116 4976	Vásár tér	Keszthely Város Önkormányzata
50.	2805/91	4.0324	4.0324	Vásár tér	Keszthely Város Önkormányzata
51.	2805/72 2775	1902 8625	1902 8625	Zsidi út	Keszthely Város Önkormányzata
52.	2014/1	természeti	emlék	Georgikon u. 2 db Kocsányos tölgy	Keszthely Város Önkormányzata
53.	3836/3	4.0305	4.0305	Erzsébet liget	Keszthely Város Önkormányzata
54.	681	természeti	emlék	Erzsébet királyné u. 20. Atlasz cédrus	Társasház
55.	3840/1	természeti	emlék	Helikon strand Mocsárciprusok	Keszthely Város Önkormányzata

Keszthely város védett természeti területei kezelési terve

I. Fejezet: hatálya a rendelet 1. mellékletének 1, 2, 4, 5, 12, 13, 14, 15, 38, 40, 41, 42, 43, és a 44. sorszám szerinti védett természeti területekre terjed ki.

1. Természetvédelmi célkitűzések

(Elérendő természetvédelmi célkitűzések, kívánatos célállapot)

- Keszthely város területén lévő védett természeti területek védelme, és megőrzésük céljából használatuk korlátozása.

- Cél, hogy a védett természeti területek állapota károsodás nélkül megmaradjon.

2. Természetvédelmi stratégiák

- Keszthely város egyedi arculatának megőrzése, védelme.

- A védett természeti területek megtartása, felújításuk szabályozása.

- A védett természeti területek veszélyeztetésével járó mély- és magasépítési tevékenység korlátozása.

3. Természetvédelmi kezelési módok korlátozások és tilalmak

a) A védett területek fenntartására, üzemeltetésére, használatára vonatkozó korlátozások és tilalmak:

A védett területek, fák, fasorok fenntartása, üzemeltetése, természetvédelmi kezelése a terület tulajdonosa, kezelője kötelezettsége.

(1) A fák védőövezetén belül csak akkor újíthatók fel meglévő közművek, amennyiben egyéb műszaki okok (közművek védőtávolsága, fák védőövezete) miatt nem oldható meg a közművek áthelyezése. A meglévő közművek a fák védőövezetén belül átfúrással vagy kézi földmunkával a fa törzsének szélétől mért 1,5 méterre újíthatók fel. A kezelővel/üzemeltetővel történő egyeztetés során a nyomvonal - helyi adottságokat figyelembe véve - a 1,5 m-től eltérhet. A vezetékeket védőcsőbe fektetve kell elhelyezni. A munka során 5 cm-nél vastagabb gyökeret elvágni nem lehet.

(2) Közvilágítási lámpatest, térfigyelő kamera, stb. csak a fák lombkoronájának jelenlegi és későbbi károsodása nélkül helyezhető el, légvezeték miatt a fák nem csonkolhatók.

(3) Meglévő út burkolata a jelenlegi nyomvonalon felújítható, új burkolat a fa- fasor védőövezetén kívül, a gyökerek károsodása nélkül építhető.

(4) Közművezeték hiányos fasor esetén sem vezethető a fasor nyomvonalában, illetve annak védőtávolságán belül, a fák pótlásának lehetőségét fenn kell tartani.

(5) Védett parkokon belül hulladékudvar, szelektív hulladékgyűjtő sziget, reklámtábla, termálkút, - a terület ellátását kiszolgáló közművek kivételével - új közműnyomvonal nem helyezhető el.

(6) Védett park jellegét megváltoztató építési és felújítási munka (pl: utak nyomvonal-vezetésének megváltoztatása, játszóterek építése, játszótéri felszerelési tárgyak cseréje, ivókút, szökőkút, szobor,

köz- és díszvilágítás, telefonfülke, pavilon, hírközlési oszlop létesítése) csak kertépítészeti engedélyterv alapján végezhető.

(7) Az aktív kezeléshez, valamint a fák, fasorok védelmében felhasznált növényvédő szerek és egyéb irtószer alkalmazásakor nem szükséges a külön jogszabály szerinti engedély.

b) A védett területeken fakivágásra vonatkozó korlátozások és tilalmak:

(1) Védett parkokban és természeti terület esetében a kivágásra kerülő fákat – a védett terület (park, fasor) adottságait figyelembe véve kell pótolni. Az engedély nélkül telepített (örökzöld növények, gyümölcsfák), magról kelt, vagy sarjról növekvő inváziós fajú fás szárú növények pótlás előírása nélkül kivághatók.

(2) Az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó önkormányzati tulajdonú védett területeken fát kivágni csak az emberi életet és egészséget veszélyeztető növények esetében vagy kiemelt közérdekből lehet.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben meghatározott feltételek teljesülése nem mentesít a külön jogszabály szerinti engedély beszerzése alól.

II. Fejezet: hatálya kiterjed Keszthely város helyi védelem alá tartozó fáira, fasoraira a közölt melléklet, így az I. fejezetben foglalt szabályozásokon túlmenően az alábbi szabályok lépnek érvénybe:

1. Természetvédelmi célkitűzés

- a fák, fasorok kora, habitusa, állapota, táj és kultúrtörténeti értéke vagy ritka előfordulása indokolja védettségüket.
- cél, hogy a növények állapota károsodás nélkül megmaradjon; fontos az árnyéket biztosító fák megőrzése, károsodásuk megelőzése.
- lakótelepi környezetben meg kell őrizni a valamikori kertés beépítés emlékeként fennmaradt tájképi értéket.
- a közmű vagy burkolatépítés nem okozhat kárt sem a gyökérzetben, sem a lombkoronában.
- biztosítani kell a védelemre javasolt egyedek jó fiziológiai és ökológiai állapotát.
- meg kell őrizni a helytörténeti jelentőségű fák, fasorok tájképi értékét.

2. Természetvédelmi stratégia

- a több évtizedet megélt fák állagának megőrzése, védelme.
- a védelemre javasolt egyedek megtartása, a rovasukra terjeszkedő cserjeállomány visszaszorítása.
- a fák védőövezetén belül a növény veszélyeztetésével járó mély- és magasépítési tevékenység korlátozása.
- telekhatáron található egyedek megtartása érdekében kerítés építés korlátozása.
- a városi weblapon az ismeretanyagok elhelyezése.
- az egyedi fák, és fasor egyedei állapotának stabilizálása.

- a kártevők és kórokozók kártételének megelőzése.
- a természetkárosítás megakadályozása.

3.A természetvédelmi kezelés módjai, korlátozásai és tilalmai

A védett területek, fák, fasorok fenntartása, üzemeltetése, természetvédelmi kezelése a terület tulajdonosa, kezelője kötelezettsége.

a) a kezelés módjai:

- (1) A fák folyamatos, aktív kezelése, elszáradt, veszélyes ágak eltávolítása, cserjék irtása.
- (2) Kórokozók és kártevők elleni megfelelő védekezés – vegyszeres, fizikai – biztosítása.
- (3) A növények környezetét érintő épület-, út- közműépítés, és egyéb kiviteli munkákat a kezelővel/üzemeltetővel egyeztetni kell.
- (4) Szükség esetén szárazgallyazás.
- (5) A kártevők megjelenésének figyelemmel kísérése, a kártétel megelőzése.
- (6) Tavaszi növényvédelem (le mosó permetezés, kórokozók elleni permetezés)
- (7) Termőhely gondozása.
- (8) Esztétikai érték megőrzése.

b) korlátozások, tilalmak:

- (1) Épület és új közmű építése a védőtávolságon kívül végezhető, meglévő közmű a védőtávolságon belül csak átfúrással, vagy kézi árokásással újítható fel a kezelő/üzemeltetővel történő egyeztetést követően.
- (2) Épület felújítása előtt a fák törzsét be kell védeni, lombkoronájuk nem sérülhet.
- (3) Munkagödör, munkaárok kialakítása a fák lombkoronájának vetületén belül csak kézi földmunkával végezhető.

A természetvédelmi kezelési módokra, korlátozásokra és tilalmakra vonatkozó előírások a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet szerint kerülnek tematizálásra.

A.) Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:

A fajok védelme

- A tervezési területen természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok, illetve életközösségek elsősorban a Balaton-part területein találhatóak
- Idős, beteg fák kezelése, gyógyítása révén a területekre, védett fasorokhoz és emlékhelyekhez látogatók testi épségére még nem veszélyes növényegyedek életkilátásait meg kell növelni, a balesetveszélyes, illetve elhalt példányokat, pedig el kell távolítani.

- A holt fa (álló és fekvő) ökológiai és tudományos hasznait – akár bemutató céllal is – csak ott lehet és szabad kihasználni, ahol az sem balesetveszélyt, sem esztétikai sérelmet nem okoz.

- Mesterséges védelmi berendezések, például odúk, etetők elhelyezésével segíteni kell a madárvilág, a denevérek, általában az odúlakók egyed és fajsámának gazdagodását, létfeltételeik javulását.

- A természetvédelmi kezelési tevékenységek során fokozottan ügyelni kell a fészkelési időszakban a fészkek biztonságára.

- A madarak téli etetését is biztosítani kell, az etetők karbantartását el kell végezni (mindehhez elengedhetetlen a helyi és térségi környezetvédő egyesületek bevonása).

Élőhelyek kezelése

- A terjedő inváziós fás-szárúak (akác, bálványfa, amerikai kőris, ördögcérna) irtását kézi módszerekkel szabad végezni, a vegyszeres kezelés szelektív szerekkel megengedett.

- A vegyszeres kezelés a Balaton vízgyűjtő területein csak egyedenkénti kezelést jelenthet, kedvezőtlen időjárási viszonyok esetén (csapadék, erős szél) tilos a szereket alkalmazni.

- A terület mozaikos élőhelyeinek (zöldfolyosók) fenntartásával kell biztosítani a megfelelő élőhelyet az állatvilág számára.

A területek a zalai és balatoni flóra és fauna ökológiai adottságaihoz igazodó természetes és mesterséges élőhelyeinek komplexumához tartoznak, melyek instabil növény-együtteseit folyamatosan felügyelni, gondozni, alakítani és fejleszteni kell. A természetvédelmi kezelés és fenntartás során gondoskodni szükséges a következőkről:

o A fasorok és védett fák fenntartó, koronaalakító metszéseket, a bokrok nyírását, a nyeséseket, ág-eltávolításokat fajtól, kortól függően, a szakmai szabályok, elvárások szerint kell elvégezni.

o A fejlesztési elképzelések és az egészségi állapot, balesetveszély foka szerint, a szükséges fakivágásokat végre kell hajtani.

o A felújítás jellegű növényültetéseket és pótlásokat az ökológiai elvek szerinti úgy kell elvégezni, hogy igazodjanak a természetvédelmi célkitűzésekhez, a felújítandó állományrész fajösszetételéhez, illetve a tudatos ökofejlesztési elképzelésekhez.

Táj- és kultúrtörténeti értékek

- A vizsgált területeken a védett fák, illetve fasorok, parkok és történelmi emlékek képezik a tájképi szempontból leginkább meghatározó értéket.

- Keszthely város fejlődéséhez elengedhetetlen a táj és kultúrtörténeti értékek megőrzésében érdekelttek (önkormányzat, civil szervezetek, Pannon Egyetem, BfNPI) azonosítása, céljaik, lehetőségeik összehangolása.

- A természetvédelmi kezelés során, a pénzügyi alapok megteremtése (pl. közös pályázatok), irányítás, működtetés, koordináció terén együtt kell működni.

- A táji- és kultúrtörténeti értékek további szerepköreit tekintve területileg nehezen oszthatók fel, mégis a különböző funkciójú, eltérő természetvédelmi kezelést, igénylő területrészeket a fejlesztési és az éves fenntartási tervekben jól körülhatárolható módon kell meghatározni.

- Szükséges a településrendezési, településfejlesztési, településökológiai, településképi, valamint természetvédelmi kezelési igényekhez, elvárásokhoz igazodó, azokkal harmonizáló városi fejlesztési tervek kidolgozása, végrehajtása.

- Elengedhetetlen a területek többfunkciós jellegének erősítése, az egyes szerepkörök meghatározása, infrastrukturális, kulturális, idegenforgalmat, öko-turizmust aktivizáló, rekreációt, ismeretterjesztést segítő feladatok, fejlesztések kidolgozása, megvalósítása.

Látogatás

- A területek a területek tulajdonosának és kezelőjének hozzájárulásával látogathatók.

- A természeti és kultúrtörténeti értékek védelme és bemutatása érdekében a látogatást a keszthelyi helyileg védett területek értékeinek fenntartható megőrzése mellett, kell biztosítani.

Oktatás és bemutatás

- A bemutatás és eszközeinek (táblák, ismertető, elektronikus, digitális információs anyagok) biztosítása, információ és adatközlés

- Reklám által segíteni kell az oktatást-nevelést, a helyi és a környék iskoláiban egyaránt; valamint a gyerekeknek sokrétű programokkal (pl. Madarak és Fák Napja – civil szervezetek segítségével) a helyi természeti terület bemutatását.

- A közjóléti terület-oktatási, bemutatási célú hasznosítása széleskörű nyilvánosság előtt történhet, a védett és értékes fajok veszélyeztetése nélkül.

- Megfelelő szakmai színvonalú szervezett programok, egyedi igények szerinti oktatás, szakvezetés segítségével gondoskodni kell az információ és adatközlés, a tudás és ismeretek átadásáról.

Kutatás, vizsgálatok

- A tudományt, a kutatást közvetve szolgáló helyi védettségű területnek, ezt a funkcióját a feltételek folyamatos javításával biztosítani kell.

- Keszthely helyileg védett területeinek természeti környezetében, azok kulturális funkcióinak ellátásával összefüggő létesítményeket, berendezési tárgyakat, infrastruktúrát külön korlátozás nélkül, de a környezetvédelmi, táj- és természetvédelmi jogszabályokkal, a természetvédelmi kezelési célkitűzések megvalósítása érdekében, vagy a célkitűzésekkel összehangoltan lehet csak üzemeltetni, használni.

- A természetvédelmi kezelő a terület határait táblákkal jelöli meg.

B.) Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:

Terület- és földhasználat

a) Általában a terület- és földhasználat során – ide értve a nyomvonalas létesítmények, mély- és magasépítési tevékenységek területigényét is – tilos minden olyan tevékenységet folytatni, mely a vonatkozó jogi normákba ütközik, vagy a természetvédelmi kezelés célkitűzéseivel, stratégiájával ellentétes.

b) Minden olyan terület- és földhasználat tilos, amely a védendő növények védett egyedeinek és környezetük állapotát közvetve, vagy közvetlenül veszélyezteti, valamint:

- Tilos megváltoztatni az értékes táji valamint antropogén eredetű felszíni formák morfológiai tulajdonságait.
- A helyes növényalkalmazással a természeti környezet és a kultúrtörténeti létesítmények állagmegóvását, a táji környezet megmaradását kell szolgálni.

Földhasználati módhoz, a közparkhoz köthető kezelések

- Fenntartási tevékenységi körben el kell végezni a területek gyommentes állapotban tartását, felületkezelését, felújítását, fejlesztési terv szerinti bővítését, stb.
- A berendezési tárgyakat (építmények, bútorok, térvilágítás, tájékoztató-táblák, támfalak és kerítések, stb.) karban kell tartani, s ha szükséges fel kell újítani, bővíteni.
- A hulladékgyűjtésről, elszállításáról gondoskodni kell, a környezet jó karban tartását biztosító egyéb feladatokat, a természetvédelmi kezelési célkitűzésekkel összhangban el kell látni.

A parkok, fasorok egyéb kezelése

- Parkokban a nem őshonos és nem ültetett fajok visszaszorítása fokozatos szerkezet átalakítással történhet.
- A területen található bozót és nyersedékének égetése tilos.
- Hulladék lerakása szigorúan tilos.

C.) Speciális kezelési módokat igénylő egyedek, és egyedi kezelési módjaik

Erzsébet királyné. u. 30. - Platán fa

Természetvédelmi célkitűzés:

- Habitusa, mérete a pannon természeti viszonyok között élő egyedekkel vetekszik, ezért cél, hogy a hazánkban ritka korú és habitusú növény megmaradjon.
- Továbbra is biztosítani kell a fa életfeltételeit és kedvező termőhelyi adottságait.

Természetvédelmi stratégia:

- A terület felhasználások során a növény benapozási feltételei nem csökkenhetnek.

Művelési ághoz, illetve földhasználathoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozási tilalmak:

- (1) A fa körül legalább 5 méter sugarú körben a jelenlegi terepszint nem változtatható.
- (2) A növény 5 méteres védőövezetén belül a fa gyökérzetét, törzsét és lombkoronáját érintő tevékenység nem folytatható, közmű csak a védőtávolságon kívül vezethető.
- (3) Munkagödör, munkaárok kialakítása csak a törzstől számított 5 méteres távolságon kívül történhet.

(4) Építési munkák megkezdése előtt a fa védelme érdekében ideiglenes védőkerítés építése szükséges a növénytől számított legalább 5 méteres sugárban.

(5) A kivitelezési munkák megkezdése előtt a természetvédelmi hatóság meghívásával helyszíni bejárást kell összehívni.

(6) A kivitelezési munkák megkezdése előtt, valamint a kivitelezés ideje alatt rendszeres állapotfelmérés szükséges.

A Balaton-partig lehúzódó Helikon park egyedi követelményei, korlátozásai és az itt folytatható munkák tevékenységek köre:

a) A helyi védelem indoka és célja:

- Tájképi és kultúrtörténeti értékek kiemelése, megőrzése, illetőleg a terület többcélú funkciójához méltó természeti környezet kialakítása, illetőleg megőrzése.

b) A területen folytatható tevékenységek:

- A védetté nyilvánított területen (közpark) közösségi és sportesemények megrendezésével kapcsolatos, tevékenység folytatható.

c) Korlátozások:

- A terület szegélyein az adottságok figyelembevételével a tájképi értéket gazdagító és a mikroklimát is kedvezően befolyásoló bokrosítást, fásítást kell kialakítani. Előnyben kell részesíteni a nagytáj honos cserje és fa fajait.

- A Balaton-part környezetében területet felhasználni, építési tevékenységet folytatni részletes szabályozási terv és a balatoni part-rehabilitáció betartásával szabad.

4. A tervezési terület jogi helyzete

Keszthely város helyi védelem alá vont területeire készült természetvédelmi kezelési terv a helyi önkormányzat felkérésére készült.

A természetvédelmi terv készítését a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 36. § (1), és az 55. § (1) bekezdései írják elő: „36. § (1) A természetvédelmi kezelési módokat, korlátozásokat és tilalmakat, továbbá az egyéb kötelezettségeket (természetvédelmi kezelési terv) országos jelentőségű védett természeti területre vonatkozóan a miniszter, helyi jelentőségű védett természeti területre vonatkozóan a települési - Budapesten a fővárosi - önkormányzat rendeletben állapítja meg.

...

55. § (1) A települési önkormányzat - fővárosban a fővárosi önkormányzat - az illetékességi területén található helyi jelentőségű védett természeti területek fenntartására tervet készít. A tervnek az országos, a regionális tervekkel összhangban kell lennie. A tervet a települési önkormányzat képviselő-testülete, a fővárosban és a megyei jogú városban a közgyűlés (a továbbiakban együtt: képviselő-testület) rendelettel fogadja el.

(2) Az elfogadott önkormányzati természetvédelmi terv egy példányát meg kell küldeni az illetékes természet és környezetvédelmi igazgatóságnak.”

A terv a kezelési módokat, korlátozásokat és tilalmakat és egyéb kötelezettségeket rögzít. A készítésének, valamint készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokat viszont a 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet rögzíti. A helyi jelentőségű védett természeti területre vonatkozó természetvédelmi kezelési terv elkészítése tekintetében a 6. § Az igazgatóság a települési önkormányzat jegyzőjének, főjegyzőjének megkeresése esetén a helyi jelentőségű terület védetté nyilvánításáról szóló önkormányzati rendeletbe foglalt természetvédelmi kezelési terv tervezetét szakmai szempontok szerint véleményezi.

Helyi jelentőségű védett természeti terület létesítésekor a tv. 24 § (3) a védetté nyilvánítást kimondó jogszabály – esetünkben önkormányzati rendelet – tartalmi elemei közt szerepelteti a természetvédelmi kezelési tervet.

Ebben részletezve annak jellegét, kiterjedését, a védetté nyilvánítás indokát, természetvédelmi célját, a földrészletek helyrajzi számait, az e törvényben meghatározott egyes korlátozások és tilalmak alóli esetleges felmentést, továbbá a természetvédelmi hatóság engedélyéhez, illetve hozzájárulásához kötött - a 21. §-ban és a 38-39. §-ban nem szabályozott - tevékenységek körét, lehetőség szerint a földrészlet határvonalának töréspont koordinátáit, valamint a 36. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított rendelkezéseket (természetvédelmi kezelési terv).

Helyi jelentőségű védett természeti terület természetvédelmi kezelési tervének elkészítéséért és elfogadásáért, majd betartatásáért a helyi önkormányzat képviselő-testülete a felelős.

III. Fejezet Keszthely város országos természetvédelmi védettség alatt álló területei

1.) A Keszthelyi-kastélypark természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról a 110/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet szól:

„1. § Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnökének 2/1985. (X. 1.) OKTH rendelkezésével védetté nyilvánított Keszthelyi-kastélypark természetvédelmi terület védettségét fenntartom.

2. § A Keszthelyi-kastélypark természetvédelmi terület kiterjedése 7,9 ha , ingatlan-nyilvántartási helyrajzi száma Keszthely 2008.

3. § A védettség indoka és célja a történelmi tájképi park eredeti építési formában és jelleggel történő megőrzése.

4. § A terület természetvédelmi kezeléséért felelős szerv a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság.

5. § Ez a rendelet 2008. január 1-jén lép hatályba.”

2.) A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található, egyedi hatósági határozattal lehatárolt határvonalú ex lege védett láppal érintett ingatlanok helyrajzi számos listája Keszthely területén.

0161/4, 0161/5, 0161/6, 0162, 0163, 0164, 0165, 0167, 0168, 0169/2, 0184/2, 0185/10, 0185/11, 185/12, 0185/13, 0185/14, 0185/15, 0185/16, 0185/17, 0185/18, 0185/19, 0185/20, 0185/21, 0185/8, 0185/9, 0186/1, 0186/2, 0186/3, 0187, 0189, 0194/1, 0195, 0196, 0197, 0198, 0199, 0200/12, 0200/13, 0200/14, 0200/15, 0200/16, 0200/17, 0200/18, 0200/19, 0200/2, 0200/22, 0200/25, 0200/34, 0200/35, 0200/36, 0200/38, 0200/39, 0200/4, 0200/5, 0202/1, 0207/10, 0207/11, 0207/12, 0215, 0216/5, 0217, 0262, 0263, 0264/1, 0265, 0276/1, 0277, 0278, 0279, 0280, 0281, 0282, 0283, 0284, 0285, 0286, 0287, 0288, 0289, 0290, 0291, 0293, 0294/3, 0295/1, 0295/2, 0296/2, 0296/3, 0296/4, 0297/2, 0297/3, 297/6, 0301/2, 0301/4, 0301/6, 0301/8, 0302, 0306, 0307, 0308, 0309/1, 0309/10, 0309/11, 0309/12, 0309/13, 0309/14, 0309/15, 0309/16, 0309/17, 0309/18, 0309/19, 0309/20, 0309/21, 0309/22, 0309/23,

0309/24, 0309/25, 0309/3, 0309/5, 0309/6, 0309/7, 0309/8, 0309/9, 0310, 0311/1, 0312, 0313, 0314, 0315, 0316, 0317, 0318, 0319, 0320, 0321/1, 0321/10, 0321/11, 0321/12, 0321/13, 0321/14, 0321/15, 0321/16, 0321/2, 0321/3, 0321/4, 0321/5, 0321/6, 0321/7, 0321/8, 0321/9, 0322, 0324, 0326, 0328, 0330, 0331, 0332/1, 0332/2, 0332/3, 0333, 0334/1, 0334/2, 0334/3, 0335, 0336/1, 0336/10, 0336/11, 0336/2, 0336/3, 0336/4, 0336/5, 0336/6, 0336/8, 0336/9, 0337, 0338/1, 0338/3, 0338/4, 0339, 0340/1, 0340/3, 0340/4, 0341, 0342/1, 0342/2, 0343, 0345, 0347, 0348/12, 0348/14, 0348/15, 0348/20, 0348/35, 0348/41, 0348/43, 0348/5, 0348/8, 0348/9, 0349/7, 0349/9, 0350/6, 0352, 0353/1, 0353/2, 0353/3, 0353/4, 0353/5, 0353/6, 0353/7, 0354/1, 0354/2, 0355/10, 0355/12, 0355/14, 0355/16, 0355/2, 0355/4, 0355/6, 0355/8, 0357/10, 0357/13, 0357/2, 0357/3, 0361/3, 0361/4, 0361/5, 0361/6, 0362/12, 0362/15, 0362/3, 0362/6, 0362/9, 0363/5, 0363/6, 0363/8, 0364/10, 0364/11, 0364/12, 0364/13, 0364/14, 0364/15, 0364/3, 0364/5, 0364/6, 0364/8, 0364/9, 0489/10, 0489/14, 0489/20, 0489/21, 0489/22, 0489/24, 0489/25, 0489/26, 0489/27, 0489/28, 0489/29, 0489/3, 0489/30, 0489/34, 0489/7, 0489/8.

3.) Natura 2000 oltalom alatt álló területek Keszthelyen

A NATURA 2000 hálózatot az Európai Unió tagországai hozták létre összefüggő Európai Ökológiai Hálózatként az EU Élőhelyvédelmi Irányelve által meghatározott védett területek rendszere alapján. A Kormány 275/2004. (X. 8.) Korm. az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről rendelete 7. sz. melléklete tartalmazza a Kiemelt jelentőségű különleges természetmegőrzési területeket. A rendelet a NATURA 2000 területekhez sorolja Keszthelyi-hegység néven a város területének kis részét is, melyek a volt Koponári festéktároló bányaterületre (901 és 907 hrsz.) is kiterjed.

Keszthely (Natura 2000 területei):

0305, 0371, 0372/1, 0372/3, 0373/1, 0373/2, 0374/1, 0374/4, 0374/5, 0374/6, 0374/7, 0374/8, 0374/9, 0374/10, 0374/11, 0375/1, 0376/3, 0376/4, 0377/1, 0377/2, 0378/3, 0378/7, 0378/8, 0378/9, 0378/10, 0378/11, 0379/3, 0379/5, 0379/6, 0380, 0381, 0382, 0383, 0384/1, 0384/2, 0384/3, 0384/4, 0384/5, 0384/6, 0386, 0390, 0391, 0394, 0395, 0396, 0397, 0398, 0399/5, 0399/6, 0399/7, 0399/8, 0399/10, 0399/11, 0400, 0401/1, 0404/1, 0404/2, 0405/1, 0405/3, 0407/1, 0408/2, 0409/1, 0473/1.

Keszthelyi-hegységet érintő Natura 2000 erdőkre vonatkozó egységes fenntartási előírások:

- Intenzíven terjedő idegenhonos fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen.
- A ritka fajhoz tartozó, odvas, böhöncös, idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
- Az e lő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok minden egyedének megkímélése.
- Fokozottan védett madárfaj fészkeknek (madárfajtól függően) 100-300 m-es sugarú körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása vagy teljes tiltása.
- Az egyéb részletek (tisztás, cserjés, erdei vízfolyás és tó, kopár) teljes vagy részterületének háborítatlanságát biztosítani kell.
- Természetes, természetszerű és származék erdőkkel határos erdőterületek felújítása csak táj- és termőhely-honos fafajokkal, illetve faállománytípussal végezhető.
- Természetközeli állapotú fátlan élőhelyekkel határos erdőterületek felújítása csak táj- és termőhely-honos fafajokkal, illetve faállománytípussal végezhető.
- Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazható.
- Az erdősítések során a közösségi jelentőségű élőhelynek, illetve a természetes erdőtársulásnak megfelelő természetes elegyfajok biztosítására kell törekedni.
- Intenzíven terjedő idegenhonos fafaj felújításokban célállományként és elegyfaként sem alkalmazható.
- Totális gyomirtó szerek használata csak intenzíven terjedő fafajok ellen, ellenőrzött körülmények között engedélyezhető.

Az intenzíven terjedő fafajok elleni vegyszer használata során a következő előírásokat kell érvényesíteni:

- Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyagot kell keverni.
  - Javasolt alkalmazási idő: július-augusztus.
  - Alkalmazás – a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében – kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren – a gyalogakác kivételével – kizárólag fainjektálással.
  - Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadás mentes irtását biztosítják.
  - Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában.
  - Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
  - Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenés-mentes kijuttatással.
  - Vegyszeres védekezés esetén legalább 10 munkanappal a tervezett védekezés megkezdése előtt írásban kell értesíteni, az érintett hatóság illetékes szervét, megjelölve a beavatkozás tervezett helyét és időpontját.
  - A tűzpásztákon, nyiladékokon gondoskodni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorításáról.
  - Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezést csak különleges esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) szabad végezni.
  - Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják.
- Erdőkre vonatkozó egységes fejlesztési javaslatok**
- A területen szóró, vadetető, szózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó (erdőtörvény 9. § c) pont) létesítése tilos. (EKV41)
  - Erdőkre vonatkozó egységes fenntartási előírások és fejlesztési javaslatok
  - A jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró (2009. évi XVIII. tv. szerinti) szabad rendelkezésű erdők és fásítások részletes állapotleírása és a változások vezetése.
  - Erdészeti szempontból tájidegen fafajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen.
  - Idegenhonos fafajok telepítésének mellőzése a teljes területen.
  - Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
  - A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki.
  - Az erdőrészteléken belül el nem különített tisztás, cserjés folt, víztestek teljes védelmét, háborítatlanságát biztosítani kell.
  - Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
  - A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolításai.
  - A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrésztlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.
  - A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozást kell megállapítani.
  - Az erdő talajának megóvása érdekében a teljes talaj-előkészítés tiltása.
  - A vágásterületen történő égetés tilos.

- Meghatározott szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújítandók.
- A környező gyepterületek védelme érdekében törekedni kell az erdészeti tájidegen
- fafajok alkotta állományok jelenlegi területen túli terjeszkedésének megakadályozására. Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágý- és fászfárúak továbbterjedését lehetőleg mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, szárfázás) kell megakadályozni.
- Szóró, szóó vagy etetőhely a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

**A keszhelyi Festetics-kastély Történelmi Kastélypark 1687/1 hrsz
(egykori honvédségi parkterület)
helyi jelentőségű természetvédelmi terület
TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVE**

**Készítette:
Alföldy Gábor
okl. tájépítész mérnök
műemlékvédelmi szakmérnök
2012 február**

A természetvédelmi kezelési terv célja

- A természetvédelmi kezelési terv célja, hogy a keszhelyi Festetics-kastély történelmi kertjének ún. „Külső parkjára”, vagyis az egykor a honvédségi parkterületre (1687/1 hrsz.) vonatkozóan meghatározza az elvégzendő kezelési feladatokat és azokat a paramétereket, amelyeket a munkák során természetvédelmi szempontból figyelembe kell venni.
- A fenti ingatlant Keszthely Város Önkormányzata Képviselőtestülete a 18/2011. (IV. 29.) sz. önkormányzatai rendelete helyezte természetvédelmi oltalom alá, a helyi természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló, 11/1999. (IV. 29.) számú ÖK rendelet módosításával (kiegészítésével). A rendeletben megjegyzésként „történelmi kastélypark” szerepel.
- A védetté nyilvánítás célját az említett rendelet 2. §-a fogalmazza meg. Ezek közül a Kastélypark „Külső parkjára” az alábbiak értelmezhetők:

„ökológiai zöldfolyosóként való működtetésének fenntartása,

a látogatók természet és környezet ismeretének bővítése, fejlesztése

a tudományos kutatás és az oktatás elősegítése,

a védett természeti értékeknek a jelen és jövő nemzedék számára történő megőrzése és tervszerű fenntartása,

a területen található értékes növényzet, fasorok megőrzése.”

- Mindezek érdekében fontos cél az elmúlt évtizedekben lezajlott degradációnak, értékvesztésnek a jövőbeni megakadályozása, visszafordítása.

- A védelem végső célja a 18. században kertesített, majd a 19. század első évtizedeiben fokozatosan tájképi kertté átalakított „Külső park” 1885-89 között a park egészét egységessé formáló Henry Ernest Milner angol tájkertész által tervezett átalakítása révén létrejött kertművészeti alkotás hiteles és természetvédelmi szempontból is kedvező helyreállítása, fenntartásának és bemutatásának szakszerű biztosítása.

A terület mai adatai

A Külső park állami tulajdonban van, területe: 24 ha 9726 m², vagyis megközelítőleg 25 hektár. Helyrajzi száma: 1687/1. Művelési ága: művelés alól kivett terület.

Védettsége: országos jelentőségű műemlék, helyi jelentőségű természetvédelmi terület. A hatályos településszerkezeti terv a terület nagy részét régészeti jelentőségű területként jelöli.

A terület mai állapota

A területen 1997 óta teljesen megszűnt a zöldfelületek fenntartása. Az építőanyagok kitermelését követően a területen törmelékhalomok maradtak szétszórva. Egyes épületek félig lebontott állapotban állnak. A terület egészét, így a romokat is benőtte a magról spontán fejlődött vegetáció, amely mára komoly méretű egyedekből álló, helyenként sűrű bozótos állományt alkot. Közöttük egyaránt nagy számban akadnak gyomfák és értékes, a park eredeti vegetációjából megmaradt példányok. Az idős faegyedek megmaradt példányai szerencsére többnyire egészségesek vagy legalábbis menthető állapotúak, s jellemzően az egész területen megtalálhatók elszórtan.

A Vadászati Múzeumhoz tartozó, de szintén az 1687/1. hrsz-ú telekhez tartozó területet kerítés választja el a mögötte-mellette fekvő bozótos parkterülettől. Egyetlen szocreál stílusú épület áll még itt, amelyet az elmúlt másfél évtized során teljesen körülnőtt a bozót. (Ezt tervezték korábban iszlám múzeummá alakítani.)

A Külső park mai útjai nagyrészt 1945 után készült aszfaltburkolatú utak, amelyek többnyire nem az angolkert kanyargós útrendszert követik – legtöbbször „katonásan” egyenes vonalú. Egyedül a Csókakői-patak medrétől az egykori ún. Bécsi kapuhoz vezető, 1770-ből származó, azóta mindig is egyenes útszakasz maradt meg eredeti nyomvonalán, illetve egy-egy rövid útszakaszhoz használták fel a kerti sétányokat. A használaton kívül került közművek aknáit és árkaikat mindenütt megtalálhatók a területen. Jellemzően jó állapotban megvannak az 1980-as, 90-es években „előfásítás” címen (általában rossz helyen és az angolparkba nem illeszkedően, sorban) ültetett fák.

Az 1990-es, 2000-es években spontán nőtt vegetáció is tartalmaz értékes, az egykori kastélypark térszerkezetébe beilleszthető egyedeket. Az elbontott épület törmelékhalmai között megtalálhatók jó állapotú, beállt gyeptársulások is. Mindezek, valamint az előkerült történeti források alapján a terület történeti kertként való helyreállítása, rekonstrukciója lehetséges és kívánatos.

Hosszú távon e területnek a kastély Belső parkjával való egyesítése csak akkor értelmezhető műemléki és kulturális feladatként, és akkor helyeselhető az örökségvédelmi hatóság részéről, amennyiben a lehetőségek keretein belül törekszik a hiteles rekonstrukció megvalósítására, s a kastély (s egyben a város és az ország) nemzetközi presztízsét színvonalas és hiteles műemléki helyreállítás által kívánja növelni.

Mindez egy akár több évtizedre is elhúzódó feladat, amelynek megvalósítása minden bizonnyal csak sok munkával, több lépésben lehetséges. Fontos azonban folyamatosan szem előtt tartanunk a terület nemzetközi kerttörténeti jelentőségét, és a kerttörténeti kutatások eredményeire alapozva, az adott anyagi és egyéb körülmények között lehet és kell a mindenkor szükséges és lehetséges lépéseket meghatározni. A hosszú távú cél szem előtt tartásával és a még fellelhető értékek fokozott megőrzésével és feltárásával lehet és kell elindítani ezt a folyamatot.

Természetvédelmi stratégiák

A fent meghatározott célok (vagyis a természetvédelmi terület egységes szemléletű természetvédelmi-műemléki kezelése illetve helyreállítása) érdekében alkalmazandó stratégiák:

- A legsürgősebb feladat mindenekelőtt a terület fenntarthatóságának megteremtése.
  - A meglévő idős, jelentős történeti és természetvédelmi értéket is képviselő faállomány szakszerű kezelésének biztosítása, a fák életének lehetőség szerinti meghosszabbításával.
  - Az invazív fás-, és lágyszárú növényfajok visszaszorítása, terjedésük megakadályozása.
  - A degradált, cserjésedő gyepek helyreállítása.
  - A meglévő, természetközeli állapotú gyepek fenntartása, javítása legeltetéssel és/vagy kaszálással.
- A természetvédelmi célú gyepgazdálkodás megvalósítása, helyes területarányának természetvédelmi és műemlékvédelmi szempontok (az egykori – Milner által kialakított – térstruktúra) szerinti kialakítása.

- A védett állat-, és növényfajok egyedszámának, állományának fenntartása, illetve növelése aktív természetvédelmi kezeléssel (pl. odúk kihelyezésével).

Az élővilág változásának és a természetvédelmi kezelés hatásának folyamatos, rendszeres megfigyelése, illetve felmérése.

- A bemutatást, kezelést biztosító infrastruktúra kialakítása, bővítése.

- A kastélypark történetileg hiteles műemléki helyreállításának elősegítése mind a parkterület tulajdonosa és kezelője, mind az Önkormányzat részéről, a meglévő természeti értékek és a fent felsorolt szempontok figyelembe vételével.

- A természetvédelmi szempontok érvényesítése érdekében szükséges az Önkormányzat és a tulajdonos, illetve kezelő közötti együttműködés, a kölcsönös és folyamatos tájékoztatás.

- A területen bekövetkező változások (beavatkozások és spontán folyamatok) dokumentálása.

Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

- Mivel a terület régészeti, valamint műemléki védettség alatt áll, s mivel a természetvédelmi célok is így kívánják meg, bármilyen jellegű munkálatok során a talaj fölösleges, indokolatlan bolygatását messzemenően kerülni kell. Különösen kerülendő a területen felhalmozódott építési törmelék elplanírozása és fölösleges mozgatása. A törmelék elszállítása kapcsán műemlékvédelmi szakfelügyelet kötelező. Külön engedély nélkül csak a talajszint fölötti rétegek mozgathatók. Felázott talajviszonyok közepette az anyagmozgatás kizárólag a szilárd burkolatú utakról és utakon végezhető.

- Az alapok, alépítmények, közmű-alagutak kiszedése engedéllyel akadálytalanul végezhető azokon a felületeken, ahol egykor – dokumentáltan – sem számottevő faállomány, sem utak nem voltak. Az épület-alapok kiszedése, valamint a kiirtott növényzet tuskóinak eltávolítása, a terület planírozása azonban nem mindenhol végezhető el örökségvédelmi („kertrégészeti”) vizsgálatok nélkül. Az egykori sétányrendszer feltételezhető nyomvonalaiiban kertrégészeti módszerekkel még sok azonosításra váró részlet (sétányok, növényzet maradványai, kerti színház stb.) azonosítható. Talajnyesés és az egyébként szükséges talajcsere csak előzetes helyszíni örökségvédelmi („kertrégészeti”) szondázó kutatást követően javasolható, kivéve közvetlenül az elbontott honvédségi épületek, építmények helyén. Különösen törekedni kell a bolygatatlanságra a Georgikon utca közelében, az egykori kerti színház helyén és környezetében, valamint az egykori sétányok feltételezett nyomvonalain és azok környezetében.

- A honvédség által épített árkokat, alépítményeket lehetőség szerint – a fent leírtak figyelembe vételével – minél előbb el kell bontani. Az ennek kapcsán kitermelésre kerülő építési törmeléket a területről el kell szállítani. Az elbontott épület-alapok és alépítmények helyét termőfölddel kell rekultiválni, amelynek legalább 40 cm mélységig jó minőségű, humuszos termőföldnek kell lennie. Az alépítmény-bontási munkák műemlékvédelmi szakfelügyelet, illetve régészeti megfigyelés mellett végezhetőek.

- A tudatos kertépítészeti beavatkozás révén létrehozott terepalakulatokat meg kell őrizni.

- A Csókakői-patak 1770 körül rendezett egyenes medrét ebben a nyomvonalban meg kell őrizni.

- A területen bányászati, termőföld-kinyerési tevékenység nem folytatható.

5.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

- A területen extenzív gyepgazdálkodást kell folytatni a gyepek fenntartása érdekében.

- A természetközeli gyep, cserjés és erdő területeken a meglévő és megjelenő invazív fásszárú növényfajok, különösen a keskenylevelű ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), zöldjuhar (*Acer negundo*) fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) eltávolításáról gondoskodni kell. Lehetőség szerint maghozó állapot előtti eltávolításra kell törekedni, rendszeres (legalább évi kétszeri) kaszálással és/vagy legeltetéssel, szükség szerint lokálisan, speciális, csepegésmentes növényvédőszer kijuttatási módszerekkel (pl. kenés).

- A természetes vízmeder (Csókakői-patak árka) betemetése tilos, fenntartása érdekében kaszálásáról, gyommentesen tartásáról gondoskodni kell.

5.1.3 Fajok, növénygyedek védelme

- A természetvédelmi oltalom alatt álló növény- és állatfajok populációinak megőrzésére, életfeltételeik biztosítására élőhelyüknek kezelésére gondot kell fordítani.

- Történeti és/vagy különleges természeti értéket képviselő növényállományt vagy szoliter növényt kötelező védeni, megőrizni. (Ennek érdekében a növényállományt fel kell térképezni, a védendő növényállományt vagy szolitert kijelölni).

- A természetes állatpopuláció szabályozására kilövés nem megengedett. Mindazonáltal a védendő növényállományt károsító, illetve a park jelleggel össze nem egyeztethető állatfajok egyedei befogással és elszállítással eltávolítandók a területről.

- Az idős fákat pusztító élősködők (fagyöngy, fakín, a törzsre felkúszó borostyán) eltávolítandók.

- Életveszélyes állapotú idős (1945 előtt telepített) fák csak szakvéleménnyel, dokumentáltan, külön engedéllyel távolíthatók el, újratelepítésük megoldandó.

5.1.4. Táj- és kultúrtörténeti értékek védelme.

- A terület tájképi és műemléki, kultúrtörténeti értékeinek védelmét alapvetően a fentiekben foglaltaknak megfelelő természetvédelmi kezeléssel kell biztosítani, a műemlékvédelmi előírások figyelembe vételével.

- Tekintettel a terület régészeti lelőhely besorolására, a zöldfelületek rekultiválása érdekében földmunkával a talajt csak ott és csak úgy szabad bolygatni, ahol és amilyen módon a kulturális örökségvédelmi hatóság arra engedélyt adott.

5.1.5. Látogatás

- A terület jelenleg nem látogatható. A területen elszórtan található, fedél nélküli közműaknák és árkok, valamint az építési törmelék nem teszi lehetővé a nyilvános látogatást.

- Jelenleg csak a Vadászati Múzeum körüli, a telek többi részétől drótkerítéssel elválasztott terület látogatható, parkoló is ott található. Hosszú távon törekedni kell a terület egészének legalábbis előre meghirdetett, szervezett látogatásra való alkalmassá tételére és annak biztosítására.

- Új parkoló kialakítása a területen nem javasolt, legfeljebb abban az esetben, ha annak hatását a kerttörténeti és műemléki vizsgálatok nem találják a park értékeire nézve károsnak, és azt a kulturális örökségvédelmi hatóság is engedélyezi.

- A múzeumi forgalom kiszolgálására a Vadászati Múzeum közvetlen környezetében úgy helyezhetők el indokolt létesítmények, ha azok a majdani parkrekonstrukció vizuális, funkcionális és közlekedési összefüggéseit nem zavarják, illetve nem lehetetlenítik el, és a helyszín műemléki, kerttörténeti értékeihez, jellegéhez igazodnak, azokat nem károsítják.

5.1.6. Oktatás, bemutatás

- A területen csak a természeti értékeket nem károsító rendezvény tartható.

- A terület értékeinek bemutatására törekedni kell, de ez csak az életveszélyes állapot megszűntetését követően lehetséges.

5.1.7. Kutatás, vizsgálatok

- Csak a természetvédelem és műemlékvédelem érdekeivel összefüggő kutatás végezhető a területen, az illetékes hatóságok engedélyével. A kutatási jelentések egy példányát le kell adni a természetvédelmi kezelő részére.

Terület- és földhasználat

- A gépjárművel való közlekedést a területet jogszerűen használók részére biztosítani kell. (Pl. a parkfenntartási tevékenységek esetében, vagy tulajdonos, kezelő jogszerű tevékenysége, természetvédelmi célú kezelés, életveszély elhárítás.)

- A területen átmenő nyomvonalas létesítmény kizárólag az illetékes hatóságok által engedélyezett terv szerint létesíthető.

- Újonnan létesített épület, építmény csak az illetékes hatóságok engedélyével építhető, tartható fent.

- A területen ipari és bányászati tevékenység nem folytatható.

- A fás szárú invazív fajok irtása során csepegésmentes technológiával kijuttatott gyomirtó növényvédőszer használhatóak a területen.

- A kijelölt tűzrakó helyek kivételével tilos tüzet gyújtani a területen.

- Hulladék elhelyezése a területen tilos, az illegális személtlerakókat fel kell számolni.

- Tilos a területen olyan tevékenységet folytatni, amely az értékes növényzetet (idős fák, beállt gyepek) károsítja.

Természetvédelmi infrastruktúra

- Sorompók és kapuk és egyéb, a bejutást akadályozó fizikai lezárások létesítésével meg kell akadályozni a terület jogtalan használatát.

Művelési ághoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

Szántók kezelése

- A területen szántóföldi gazdálkodást folytatni nem szabad.

Gyepok kezelése

- A védett területen található gyepok hasznosítása legeltetéssel és kaszálással történhet.

- A gyepterületeket juhval, szarvasmarhával, bivallyal vagy lóval lehet legeltetni, a természetvédelmi hatóság által jóváhagyott állatlétszámmal. Pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni. Villanypásztor csak előzetesen kiadott engedély alapján alkalmazható.

- A gyepekben megjelenő invazív cserje- és fafajok eltávolításáról folyamatosan gondoskodni kell.

- Felszívódó, a növényeket gyökerestül elpusztító vegyszerrel kezeljék a kivágott növényzet maradványait, s amennyire lehet, a talaj közelében vágják le a tuskókat a könnyebb kaszálhatóság érdekében. A vegyszeres kezelés közvetlenül a tavaszi kihajtás után vagy augusztus-szeptember folyamán történhet. Fészkelés idején a munkákat szüneteltetni kell, és törekedni kell a munkák vegetációs időszakon kívüli időre (november elejétől március végéig) való korlátozására.

- Gyepterület beszántása, égetése tilos.

5.2.3. Faállomány kezelése

- Történeti és/vagy különleges természeti értéket képviselő növényállományt vagy szoliter növényt kötelező védeni, megőrizni. (Ennek érdekében a növényállományt fel kell térképezni, a védendő növényállományt vagy szolitert kijelölni).

- A meglévő idős, jelentős történeti és természetvédelmi értéket is képviselő faállomány folyamatos és szakszerű kezelését a fák állapotának rendszeres felülvizsgálatával kell biztosítani, a fák életének lehetőség szerinti maximális meghosszabbítása érdekében.

- A gyomfák (bálványfa, akác, zöldjuhar) egyedei kivétel nélkül eltávolítandók a terület egészén. Azok a fafajok, amelyek bár nem gyomfák, de nem illeszkednek a terület eredeti vegetációjához (pl. közönséges dió, nemes nyár stb.), szintén kivágandók. Ezekon felül a park eredeti szerkezetébe nem illeszkedő példányok (pl. gyepok, tisztások helyén nőtt bozótos) eltávolítandók ugyanúgy, mint az elmúlt évtizedekben jó szándékkal ültetett, de esztétikailag és kerttörténeti-műemléki szempontból szintén nem illeszkedő lucfenyősorok.

- Megtartásra érdemesek azok a faegyedek, csoportok, állományok, amelyek ugyan nem történetiek (vagyis a Honvédség ültette, illetve az elmúlt másfél évtizedben magról fejlődtek), de az eredeti parkszerkezetbe illeszthetők, fajuk (pl. hárs, tölgy, kőris, feketefenyő stb.) illeszkedik a történeti környezetbe, és egészséges, szép növésű egyedek.

- Az idős fákat pusztító élősködők (fagyöngy, fakín, a törzsre felkúszó borostyán) eltávolítandók.

- Életveszélyes állapotú idős (1945 előtt telepített) fák csak szakvéleménnyel, dokumentáltan, külön engedéllyel távolíthatók el, újratelepítésük megoldandó.

- A gyep és a beerdősödött területek határát a gyepterületek kezelésével kell fenntartani.

- Vágástéri hulladék égetése tilos.

- A növényselektációs munka helyszíni előkészítése során a megtartandó, illetve kiirtandó faegyedek, illetve állományok egyértelműen elkülöníthető módon megjelölendők, a munka fázisonként és területegységenként fotókkal dokumentálandó.

5.2.4. Művelés alól kivett (jellegű) területek kezelése és egyéb előírások

- A terület egésze művelés alól kivett területnek minősül. A fent leírt állománykezelési előírások ettől függetlenül betartandók.

- A területen végzett beavatkozások és rendezvények a meglévő táji, természeti értékeket valamint a kultúrtörténeti, műemléki értékeket nem veszélyeztethetik.

- Újonnan létesített épület, építmény csak hatóságok engedéllyel építhető, ill. tartható fent.

- A fedél nélküli aknák, árkok és a egyes építési törmelék a területen való munkavégzést különösen veszélyessé teszik, ezért fokozott körültekintéssel szabad csak bármilyen munkát végezni a

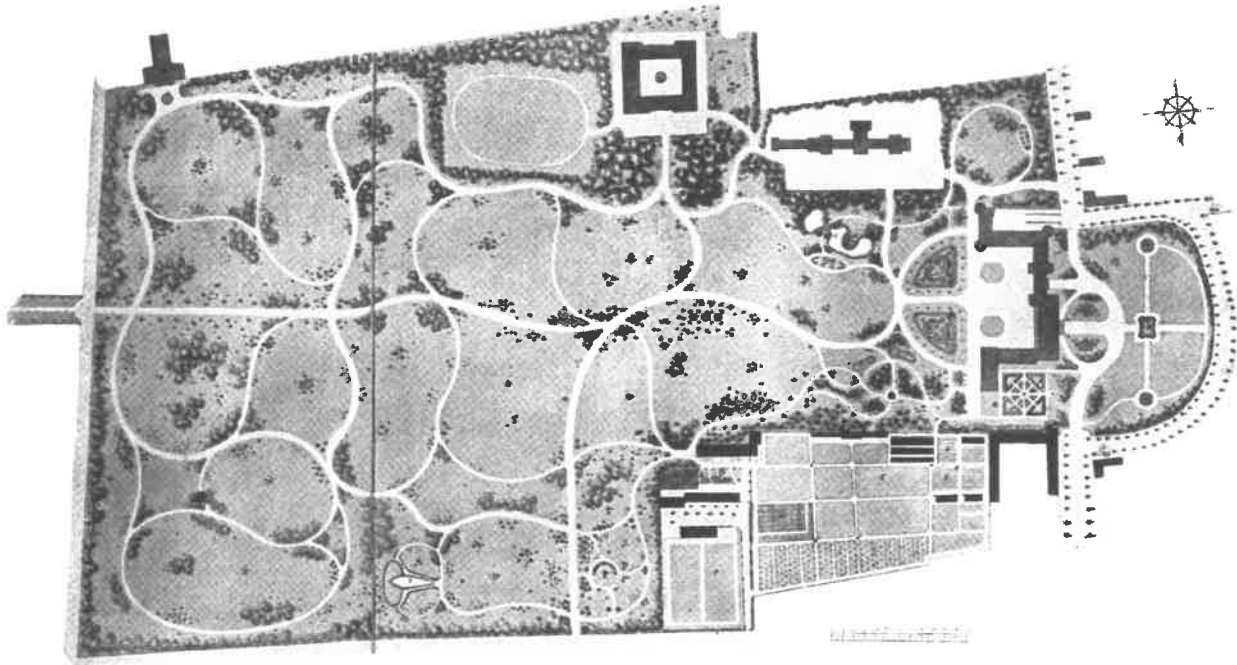
területen. A felszínen található építési törmelék eltávolítása során törekedni kell a depóniák ésszerű kijelölésére és az anyagnak aszfaltburkolatú utakon való mozgatására.

- A terület egykori honvédségi funkciójából adódóan az egész területen elvégzendő a lőszermentesítés.

- A területen végzett valamennyi jelentősebb beavatkozás vagy bekövetkezett változás fotókkal (is) dokumentálandó, és a Helikon Könyvtárban, valamint az Önkormányzat természetvédelemért felelős osztályára leadandó, ott megőrzendő.

- A terület helyreállítása akár több ütemre bontva is csak egységes, történeti kutatásokon alapuló terv alapján készülhet. Kivitelezésre csak kertrégészeti vizsgálatokat követően kerülhet sor. A kertrégészeti vizsgálatok alapján a terveket módosítani kell.

MELLÉKLET

A park helyreállításának alapjául szolgáló terv. Henry Ernest Milner, 1885.

A park egészének mai állapota (2008. évi felvétel)

Alföldy Gábor: A kastélypark ideális rekonstrukciós terve a történeti források alapján (benne a Vadászati Múzeummal), 2011. Rajz: Szende András. Mágus Kft – Tér-Team Kft.

A Milner-féle terv és a mai állapot összevetése. Feltehető, hogy egyes utak nem pontosan a terv szerint valósultak meg – ezért is lényeges a kertrégészeti vizsgálat.

Végső előterjesztői indokolás

Keszthely Város Önkormányzat Képviselő-testületének a helyi jelentőségű védett területté nyilvánításról szóló önkormányzati rendelet megalkotását a magasabb szintű jogszabályoknak való megfelelés indokolja a helyi környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos helyi jogszabályalkotás vonatkozásában. Ezzel összefüggésben egyidejűleg módosítani szükséges a közösségi együttélés alapvető szabályairól szóló 21/2013. (V.31.) önkormányzati rendeletet.

KESZTHELY VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
11/1999. (IV. 29.) önkormányzati rendelete
a helyi természeti értékek védetté nyilvánításáról
(Egységes szerkezetben)

¹Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés b) pontjában, a 36. § (1) bekezdésében és az 55. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el.

1. §²

(1)³ Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete védetté nyilvánítja az alábbi táblázatban felsorolt helyrajzi számú belterületi ingatlanok területét.

Ssz.	Hrsz.	Művelés alól kivett /ha, m ² /	Összesen /ha, m ² /	Megjegyzés	Tulajdonos, kezelő, használó
1. ⁴	714/2	1.7394	1.7394	Fő tér	Keszthely Város Önkormányzata
2. ⁵	995/10	5895	5895	Kossuth L. u.	Keszthely Város Önkormányzata
3.	1162	1.8853	1.8853	Deák F. u. Vadgesztenye fasor	Keszthely Város Önkormányzata
4.	1224/2	4.3427	4.3427	Szent Miklós Temető	Keszthely Város Önkormányzata
5.	1225/1	1.9349	1.9349	Szent Miklós Temető	Keszthely Város Önkormányzata
6.	1229/4	4596	4596	Béri B. Á. u. vadgesztenye fasor	Keszthely Város Önkormányzata
7.	1417/2	1.5502	1.5502	Bercsényi M. u. Vadgesztenye fasor	Keszthely Város Önkormányzata
8.	2513/4	5105	5105	Csapás u. fekete fenyő fasor	Keszthely Város Önkormányzata
9.	2811	4485	4485	Tapolcai u. japánakác fasor	Keszthely Város Önkormányzata
10.	2813	4769	4769	Tapolcai u. japánakác fasor	Keszthely Város Önkormányzata
11. ⁶	338	879	879	Erzsébet királyné. u. 30. Platán fa	Kéri Zsolt Zoltán, Kéri Zsolt Zoltánné
12.	933	4909	4909	Balatoni múzeum kertje	Zala Megye Önkormányzata
13.	1051	5610	5610	Deák 16. PATE udvar	Magyar Állam, Pannon Egyetem
14.	1206/10	1.3052	1.3052	Deák 57. PATE udvar	Magyar Állam, Pannon Egyetem

¹ Módosította a 2/2020. (I.30.) önkormányzati rendelet. Hatályos 2020. január 31. napjától.

² Módosította a 43/2007. (XII.03.) rendelet Hatályos: 2008. január 1. napjától.

³ Módosította a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet. Hatályos 2013. március 30-tól.

⁴ Módosította a 36/2009. (X. 20.) rendelet. Hatályos 2009. október 20. napjától.

⁵ Módosította a 36/2009. (X. 20.) rendelet. Hatályos 2009. október 20. napjától.

⁶ Módosította a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet. Hatályos 2013. március 30-tól.

15.	1227	13.2723	13.2723	Pethe F. Kollégium Jubileumi park, botanikus kert	Magyar Állam, Pannon Egyetem	
16.	1685	4.3215	4.3215	Georgikon u. DÉDÁSZ telep Platán fa	DÉDÁSZ RT. Pécs	
17.	3850	3619	3619	Madách u. vadgesztenye fasor	Keszthely Város Önkormányzata	
18.	0426/3	3.5731	3.5731	Fenyves állé fenyves fasor, vadgesztenye fasor	Keszthely Város Önkormányzata	
19.	0250/1	9429	9429		Magyar Állam, Pannon Egyetem	
20.	0250/2	1.2356	1.2356		Magyar Állam, Pannon Egyetem	
21.	0254/1	14.7859	14.7859		Magyar Állam, Pannon Egyetem	
22.	0239	1.4195	1.4195		Magyar Állam, Pannon Egyetem	
23.	0227	2.7874	2.7874		Magyar Állam, Pannon Egyetem	
24.	0127	3.5078	3.5078		Magyar Állam, Zala Megyei közútkezelő Kht.	
25.	0443/1	7.1885	7.1885	Fenéki út, -Festetics u. vadgesztenyefasor	Magyar Állam, Zala Megyei közútkezelő Kht.	
26.	4291	3.0474	3.0474		Magyar Állam, Zala Megyei közútkezelő Kht.	
27.	3869/2	1.1178	1.1178		Magyar Állam, Zala Megyei közútkezelő Kht.	
28.	3869/4	718	718		Keszthely Város Önkormányzata	
29.	3870	3093	3093		Keszthely Város Önkormányzata	
30.	3869/3	454	454		Keszthely Város Önkormányzata	
31.	3868	534	534		Keszthely Város Önkormányzata	
32.	995/4	1864	1864		Magyar Állam, Zala Megyei közútkezelő Kht.	
33.	995/5	823	823		Keszthely Város Önkormányzata	
34.	303	9.1755	9.1755		Helikon park	Keszthely Város Önkormányzata
35.	302	6716	6716			Keszthely Város Önkormányzata
36.	914/2	5397	5397			Keszthely Város Önkormányzata
37.	3817/1	8.4939- ből 6.7220	8.4939-ből 6.7220	Keszthely Város Önkormányzata		
38. ⁷	995/11	9699	9699	Kossuth L. u.	Keszthely Város Önkormányzata	
39. ⁸	1687/1	24.9726	24.9726	Történelmi Kastélypark	Magyar Állam, Magyar Vagyonkezelő ZRT	
40. ⁹	2805/91	4.0632	4.0632	Vásár tér Magas kőrís faegyed	Keszthely Város Önkormányzata	
41. ¹⁰	449	3477	3477	Lovassy u. 2. japánakác faegyed, hegyi juhar faegyed	Keszthely Város Önkormányzata	
42. ¹¹	132	4589	4589	Dózsa György utcai gömbjuhar sor	Keszthely Város Önkormányzata	

(2) Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testülete az Országos Természetvédelmi Tanács

⁷ Beiktatta a 36/2009. (X. 20.) rendelet. Hatályos 2009. október 20. napjától.

⁸ Beiktatta a 18/2011. (IV. 29.) rendelet. Hatályos 2011. április 30-tól.

⁹ Beiktatta a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet. Hatályos 2013. március 30-tól.

¹⁰ Beiktatta a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet. Hatályos 2013. március 30-tól.

¹¹ Beiktatta a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet. Hatályos 2013. március 30-tól.

- 65/1960 számú határozatával védetté nyilvánított Balaton-parti ősipark,
  - 151/1960 számú határozatával védetté nyilvánított 71. sz. út Keszthely- Fenékpusztai közti szakasza mintegy 3 km hosszú részén álló vadgesztenye fasor,
  - 725/1963 számú határozatával védetté nyilvánított Keszthely- Fenékpusztai feketefenyő fasor, és a folytatásában a Hévízi útig húzódó vadgesztenye fasor
- helyi jelentőségű védett természeti területek védettségét e rendelettel fenntartja.

(3) A fenti táblázatban 37.-es sorszámon szereplő, Helikon park 3817/1 hrsz-ú terület esetében a megosztott, védett földrészlet határvonalai a következők: (EOV rendszerben)

Sorszám:	Y (m)	X (m)
1.	512693	158850
2.	512882	159052
3.	513049	158973
4.	513032	158936
5.	513063	158922
6.	512993	158771
7.	512991	158743
8.	513013	158717
9.	513010	158712
10.	512997	158715
11.	512987	158715
12.	512907	158698
13.	512880	158682
14.	512847	158713

(4)¹² A jelen rendelettel védetté nyilvánított területek nem tartoznak az Európai Unió ökológiai hálózata, a Natura 2000 védelme alá.

(5)¹³

2. §¹⁴

A védetté nyilvánítás célja:

- 1.) a látogatók természet és környezet ismeretének bővítése, fejlesztése
- 2.) a tudományos kutatás és az oktatás elősegítése,
- 3.) a természeti értékek többek között a tőzeg ásványvagyron károsodásának, pusztulásának megelőzése, az eddig bekövetkezett károsodást okozó folyamatok csökkentése, megszüntetése,
- 4.) a hiányzó faegyedek pótlása (fasorok esetén),
- 5.) a védett természeti értékeknek a jelen és jövő nemzedék számára történő megőrzése és tervszerű fenntartása,
- 6.) a területen található értékes növényzet, fasorok megőrzése.

3. §

Tilos minden olyan tevékenység, amely a védelem alá vont természeti értékek állapotát közvetlen vagy közvetett módon a természetvédelmi célokkal ellentétesen megváltoztatja vagy veszélyezteti.

4. §¹⁵

5. §¹⁶

¹² Módosította a 36/2009. (X. 20.) rendelet. Hatályos 2009. október 20. napjától.

¹³ Hatályon kívül helyezte a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet 2013. március 30-tól.

¹⁴ Módosította és sorszámozással ellátta a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet. Hatályos 2013. március 30-tól.

¹⁵ Hatályon kívül helyezte a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet 2013. március 30-tól.

A Keszthely város helyi védelem alá tartozó természetvédelmi területei és természeti értékei kezelési tervét az 1. számú melléklet tartalmazza.

6. §

A védett területet Keszthely Város Önkormányzatának el kell látni a védettséget jelző táblákkal.

7. §

A védett területet, illetve közvetlen környezetét érintő területrendezési és településrendezési tervekhez a természetvédelmi hatóság jóváhagyása szükséges.

8. §

A védett természeti területen a terület-felhasználás megváltoztatásához, továbbá minden olyan tevékenység végzéséhez amely a védettséget bármilyen módon érinti, vagy befolyásolja, a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges.

9. §

Ez a rendelet 1999. május 10. napján lép hatályba.

Vincze Józsefné dr. s.k.
jegyző

Dr. Szabó Imre s.k.
polgármester

---

¹⁶ Módosította a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet. Hatályos 2013. március 30-tól.

Keszthely város helyi védelem alá tartozó természetvédelmi területei és természeti értékei kezelési terve

- I. *Fejezet: hatálya a rendeletben szereplő táblázat 1, 2, 4, 5, 12, 13, 14, 15, 38, 40, 41, 42, 43, és a 44. sorszám szerinti védett természetvédelmi területekre és természeti értékekre terjed ki.*

1. Természetvédelmi célkitűzések

(Elérendő természetvédelmi célkitűzések, kívánatos célállapot)

- Keszthely város területén lévő természeti értékek és természetvédelmi területek védelme, és megőrzésük céljából használatuk korlátozása.
- Cél, hogy a természeti értékek és természetvédelmi területek állapota károsodás nélkül megmaradjon.

2. Természetvédelmi stratégiák

- Keszthely város egyedi arculatának megőrzése, védelme.
- A természeti értékek és természetvédelmi területek megtartása, felújításuk szabályozása.
- A természeti értékek és természetvédelmi területek veszélyeztetésével járó mély- és magasépítési tevékenység korlátozása.

3. Természetvédelmi kezelési módok korlátozások és tilalmak

a) A védett területek fenntartására, üzemeltetésére, használatára vonatkozó korlátozások és tilalmak:

A védett területek, fák, fasorok fenntartása, üzemeltetése, természetvédelmi kezelése a terület tulajdonosa, kezelője kötelezettsége.

(1) A fák védőövezetén belül csak akkor újíthatók fel meglévő közművek, amennyiben egyéb műszaki okok (közművek védőtávolsága, fák védőövezete) miatt nem oldható meg a közművek áthelyezése. A meglévő közművek a fák védőövezetén belül átfúrással vagy kézi földmunkával a fa törzsének szélétől mért 1,5 méterre újíthatók fel. A kezelővel/üzemeltetővel történő egyeztetés során a nyomvonal - helyi adottságokat figyelembe véve - a 1,5 m-től eltérhet. A vezetékeket védőcsőbe fektetve kell elhelyezni. A munka során 5 cm-nél vastagabb gyökeret elvágni nem lehet.

(2) Közvilágítási lámpatest, térfigyelő kamera, stb. csak a fák lombkoronájának jelenlegi és későbbi károsodása nélkül helyezhető el, légvezeték miatt a fák nem csonkolhatók.

(3) Meglévő út burkolata a jelenlegi nyomvonalon felújítható, új burkolat a fa- fasor védőövezetén kívül, a gyökerek károsodása nélkül építhető.

(4) Közművezeték hiányos fasor esetén sem vezethető a fasor nyomvonalában, illetve annak védőtávolságán belül, a fák pótlásának lehetőségét fenn kell tartani.

(5) Védett parkokon belül hulladékudvar, szelektív hulladékgyűjtő sziget, reklámtábla, termálkút, - a terület ellátását kiszolgáló közművek kivételével - új közműnyomvonal nem helyezhető el.

¹⁷ Beiktatta a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet. Hatályos 2013. március 30-tól.

(6) Védett park jellegét megváltoztató építési és felújítási munka (pl: utak nyomvonalvezetésének megváltoztatása, játszóterek építése, játszótéri felszerelési tárgyak cseréje, ivókút, szökőkút, szobor, köz- és díszvilágítás, telefonfülke, pavilon, hírközlési oszlop létesítése) csak kertépítészeti engedélyterv alapján végezhető.

(7) Az aktív kezeléshez, valamint a fák, fasorok védelmében felhasznált növényvédő szerek és egyéb irtószerek alkalmazásakor nem szükséges a külön jogszabály szerinti engedély.

b) A védett területeken fakivágásra vonatkozó korlátozások és tilalmak:

(1) Védett parkokban és természeti értékek esetében a kivágásra kerülő fákat – a védett terület (park, fasor) adottságait figyelembe véve kell pótolni. Az engedély nélkül telepített (örökzöld növények, gyümölcsfák), magról kelt, vagy sarjról növvő inváziós fajú fás szárú növények pótlás előírása nélkül kivághatók.

(2) Az erdőről és az erdő védelméről szóló törvény hatálya alá nem tartozó önkormányzati tulajdonú védett területeken fát kivágni csak az emberi életet és egészséget veszélyeztető növények esetében vagy kiemelt közérdekből lehet.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben meghatározott feltételek teljesülése nem mentesít a külön jogszabály szerinti engedély beszerzése alól.

II. Fejezet: hatálya kiterjed Keszthely város helyi védelem alá tartozó fáira, fasoraira a közölt melléklet természeti értékeire, így az I. fejezetben foglalt szabályozásokon túlmenően az alábbi szabályok lépnek érvénybe:

1. Természetvédelmi célkitűzés

- a fák, fasorok kora, habitusa, állapota, táj és kultúrtörténeti értéke vagy ritka előfordulása indokolja védettségüket.
- cél, hogy a növények állapota károsodás nélkül megmaradjon; fontos az árnyékot biztosító fák megőrzése, károsodásuk megelőzése.
- lakótelepi környezetben meg kell őrizni a valamikori kertes beépítés emlékeként fennmaradt tájképi értéket.
- a közmű vagy burkolatépítés nem okozhat kárt sem a gyökérzetben, sem a lombkoronában.
- biztosítani kell a védelemre javasolt egyedek jó fiziológiai és ökológiai állapotát.
- meg kell őrizni a helytörténeti jelentőségű fák, fasorok tájképi értékét.

2. Természetvédelmi stratégia

- a több évtizedet megélt fák állagának megőrzése, védelme.
- a védelemre javasolt egyedek megtartása, a rovasukra terjeszkedő cserjeállomány visszaszorítása.
- a fák védőövezetén belül a növény veszélyeztetésével járó mély- és magasépítési tevékenység korlátozása.
- telekhatáron található egyedek megtartása érdekében kerítés építés korlátozása.
- a városi weblapon az ismeretanyagok elhelyezése.
- az egyedi fák, és fasor egyedei állapotának stabilizálása.
- a kártevők és kórokozók kártételének megelőzése.
- a természetkárosítás megakadályozása.

3.A természetvédelmi kezelés módjai, korlátozásai és tilalmai

A védett területek, fák, fasorok fenntartása, üzemeltetése, természetvédelmi kezelése a terület tulajdonosa, kezelője kötelezettsége.

a) a kezelés módjai:

- (1) A fák folyamatos, aktív kezelése, elszáradt, veszélyes ágak eltávolítása, cserjék irtása.
- (2) Kórokozók és kártevők elleni megfelelő védekezés – vegyszeres, fizikai – biztosítása.
- (3) A növények környezetét érintő épület-, út- közműépítés, és egyéb kiviteli munkákat a kezelővel/üzemeltetővel egyeztetni kell.
- (4) Szükség esetén szárazgallyazás.
- (5) A kártevők megjelenésének figyelemmel kísérése, a kártétel megelőzése.
- (6) Tavaszi növényvédelem (le mosó permetezés, kórokozók elleni permetezés)
- (7) Termőhely gondozása.
- (8) Esztétikai érték megőrzése.

b) korlátozások, tilalmak:

- (1) Épület és új közmű építése a védőtávolságon kívül végezhető, meglévő közmű a védőtávolságon belül csak átfúrással, vagy kézi árokásással újítható fel a kezelő/üzemeltetővel történő egyeztetést követően.
- (2) Épület felújítása előtt a fák törzsét be kell védeni, lombkoronájuk nem sérülhet.
- (3) Munkagödör, munkaárok kialakítása a fák lombkoronájának vetületén belül csak kézi földmunkával végezhető.

A természetvédelmi kezelési módokra, korlátozásokra és tilalmakra vonatkozó előírások a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet szerint kerülnek tematizálásra.

A.) Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak:

A fajok védelme

- A tervezési területen természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok, illetve életközösségek elsősorban a Balaton-part területein található
- Idős, beteg fák kezelése, gyógyítása révén a területekre, védett fasorokhoz és emlékhelyekhez látogatók testi épségére még nem veszélyes növényegyedek életkilátásait meg kell növelni, a balesetveszélyes, illetve elhalt példányokat, pedig el kell távolítani.
- A holt fa (álló és fekvő) ökológiai és tudományos hasznait – akár bemutató céllal is – csak ott lehet és szabad kihasználni, ahol az sem balesetveszélyt, sem esztétikai sérelmet nem okoz.
- Mesterséges védelmi berendezések, például odúk, etetők elhelyezésével segíteni kell a madárvilág, a denevérek, általában az odúlakók egyed és fajsámának gazdagodását, létfeltételeik javulását.
- A természetvédelmi kezelési tevékenységek során fokozottan ügyelni kell a fészkelési időszakban a fészkek biztonságára.
- A madarak téli etetését is biztosítani kell, az etetők karbantartását el kell végezni (mindehhez elengedhetetlen a helyi és térségi környezetvédő egyesületek bevonása).

Élőhelyek kezelése

- A terjedő inváziós fás-szárúak (akác, bálványfa, amerikai kőris, ördögcerna) irtását kézi módszerekkel szabad végezni, a vegyszeres kezelés szelektív szerekkel megengedett.
- A vegyszeres kezelés a Balaton vízgyűjtő területein csak egyedenkénti kezelést jelenthet, kedvezőtlen időjárási viszonyok esetén (csapadék, erős szél) tilos a szereket alkalmazni.
- A terület mozaikos élőhelyeinek (zöldfolyosók) fenntartásával kell biztosítani a megfelelő élőhelyet az állatvilág számára.

A területek a zalai és balatoni flóra és fauna ökológiai adottságaihoz igazodó természetes és mesterséges élőhelyeinek komplexumához tartoznak, melyek instabil növény-együtteseit folyamatosan felügyelni, gondozni, alakítani és fejleszteni kell. A természetvédelmi kezelés és fenntartás során gondoskodni szükséges a következőkről:

- A fasorok és védett fák fenntartó, koronaalakító metszéseket, a bokrok nyírását, a nyeséseket, ág-eltávolításokat fajtól, kortól függően, a szakmai szabályok, elvárások szerint kell elvégezni.
- A fejlesztési elképzelések és az egészségi állapot, balesetveszély foka szerint, a szükséges fakivágásokat végre kell hajtani.
- A felújítás jellegű növényültetések és pótlásokat az ökológiai elvek szerinti úgy kell elvégezni, hogy igazodjanak a természetvédelmi célkitűzésekhez, a felújítandó állományrész fajösszetételéhez, illetve a tudatos ökofejlesztési elképzelésekhez.

Táj- és kultúrtörténeti értékek

- A vizsgált területeken a védett fák, illetve fasorok, parkok és történelmi emlékek képezik a tájképi szempontból leginkább meghatározó értéket.
- Keszthely város fejlődéséhez elengedhetetlen a táj és kultúrtörténeti értékek megőrzésében érdekelt (önkormányzat, civil szervezetek, Pannon Egyetem, BfNPI) azonosítása, céljaik, lehetőségeik összehangolása.
- A természetvédelmi kezelés során, a pénzügyi alapok megteremtése (pl. közös pályázatok), irányítás, működtetés, koordináció terén együtt kell működni.
- A táji- és kultúrtörténeti értékek további szerepköreit tekintve területileg nehezen oszthatók fel, mégis a különböző funkciójú, eltérő természetvédelmi kezelést, igénylő területrészeket a fejlesztési és az éves fenntartási tervekben jól körülhatárolható módon kell meghatározni.
- Szükséges a településrendezési, településfejlesztési, településökológiai, településképi, valamint természetvédelmi kezelési igényekhez, elvárásokhoz igazodó, azokkal harmonizáló városi fejlesztési tervek kidolgozása, végrehajtása.
- Elengedhetetlen a területek többfunkciós jellegének erősítése, az egyes szerepkörök meghatározása, infrastrukturális, kulturális, idegenforgalmat, öko-turizmust aktivizáló, rekreációt, ismeretterjesztést segítő feladatok, fejlesztések kidolgozása, megvalósítása.

Látogatás

- A területek a terület tulajdonosának és kezelőjének hozzájárulásával látogathatók.
- A természeti és kultúrtörténeti értékek védelme és bemutatása érdekében a látogatást a keszthelyi helyileg védett területek értékeinek fenntartható megőrzése mellett, kell biztosítani.

Oktatás és bemutatás

- A bemutatás és eszközeinek (táblák, ismertető, elektronikus, digitális információs anyagok) biztosítása, információ és adatközlés
- Reklám által segíteni kell az oktatást-nevelést, a helyi és a környék iskoláiban egyaránt; valamint a gyerekeknek sokrétű programokkal (pl. Madarak és Fák Napja – civil szervezetek segítségével) a helyi természeti értékek bemutatását.
- A közjóléti terület-oktatási, bemutatási célú hasznosítása széleskörű nyilvánosság előtt történhet, a védett és értékes fajok veszélyeztetése nélkül.
- Megfelelő szakmai színvonalú szervezett programok, egyedi igények szerinti oktatás, szakvezetés segítségével gondoskodni kell az információ és adatközlés, a tudás és ismeretek átadásáról.

Kutatás, vizsgálatok

- A tudományt, a kutatást közvetve szolgáló helyi védettségű területnek, ezt a funkcióját a feltételek folyamatos javításával biztosítani kell.
- Keszthely helyileg védett területeinek természeti környezetében, azok kulturális funkcióinak ellátásával összefüggő létesítményeket, berendezési tárgyakat, infrastruktúrát külön korlátozás nélkül, de a környezetvédelmi, táj- és természetvédelmi jogszabályokkal, a természetvédelmi kezelési célkitűzések megvalósítása érdekében, vagy a célkitűzésekkel összehangoltan lehet csak üzemeltetni, használni.
- A természetvédelmi kezelő a terület határait táblákkal jelöli meg.

B.) Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi-kezelési módok, korlátozások és tilalmak:

Terület- és földhasználat

- a) Általában a terület- és földhasználat során – ide értve a nyomvonalas létesítmények, mély- és magasépítési tevékenységek területigényét is – tilos minden olyan tevékenységet folytatni, mely a vonatkozó jogi normákba ütközik, vagy a természetvédelmi kezelés célkitűzéseivel, stratégiájával ellentétes.
- b) Minden olyan terület- és földhasználat tilos, amely a védendő növények védett egyedeinek és környezetük állapotát közvetve, vagy közvetlenül veszélyezteti, valamint:
  - Tilos megváltoztatni az értékes táji valamint antropogén eredetű felszíni formák morfológiai tulajdonságait.
  - A helyes növényalkalmazással a természeti környezet és a kultúrtörténeti létesítmények állagmegővését, a táji környezet megmaradását kell szolgálni.

Földhasználati módhoz, a közparkhoz köthető kezelések

- Fenntartási tevékenységi körben el kell végezni a területek gyommentes állapotban tartását, felületkezelését, felújítását, fejlesztési terv szerinti bővítését, stb.
- A berendezési tárgyakat (építmények, bútorok, térvilágítás, tájékoztató-táblák, támfalak és kerítések, stb.) karban kell tartani, s ha szükséges fel kell újítani, bővíteni.
- A hulladékgyűjtésről, elszállításáról gondoskodni kell, a környezet jó karban tartását biztosító egyéb feladatokat, a természetvédelmi kezelési célkitűzésekkel összhangban el kell látni.

A parkok, fasorok egyéb kezelése

- Parkokban a nem őshonos és nem ültetett fajok visszaszorítása fokozatos szerkezet átalakítással történhet!
- A területen található bozót és nyesedékének égetése tilos!
- Hulladék lerakása szigorúan tilos!

C.) Speciális kezelési módokat igénylő egyedek, és egyedi kezelési módjaik

- *Erzsébet királyné. u. 30. - Platán fa*

Természetvédelmi célkitűzés:

- Habitusa, mérete a pannon természeti viszonyok között élő egyedekkel vetekszik, ezért cél, hogy a hazánkban ritka korú és habitusú növény megmaradjon.

- Továbbra is biztosítani kell a fa életfeltételeit és kedvező termőhelyi adottságait.

Természetvédelmi stratégia:

- A terület felhasználások során a növény benapozási feltételei nem csökkenhetnek.

Művelési ághoz, illetve földhasználathoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozási tilalmak:

- (1) A fa körül legalább 5 méter sugarú körben a jelenlegi terepszint nem változtatható.
- (2) A növény 5 méteres védőövezetén belül a fa gyökérzetét, törzsét és lombkoronáját érintő tevékenység nem folytatható, közmű csak a védőtávolságon kívül vezethető.
- (3) Munkagödör, munkaárok kialakítása csak a törzstől számított 5 méteres távolságon kívül történhet.
- (4) Építési munkák megkezdése előtt a fa védelme érdekében ideiglenes védőkerítés építése szükséges a növénytől számított legalább 5 méteres sugarban.
- (5) A kivitelezési munkák megkezdése előtt a természetvédelmi hatóság meghívásával helyszíni bejárást kell összehívni.
- (6) A kivitelezési munkák megkezdése előtt, valamint a kivitelezés ideje alatt rendszeres állapotfelmérés szükséges.

- *A Balaton-partig lehúzódó Helikon park egyedi követelményei, korlátozásai és az itt folytatható munkák tevékenységek köre:*

a) A helyi védelem indoka és célja:

- Tájképi és kultúrtörténeti értékek kiemelése, megőrzése, illetőleg a terület többcélú funkciójához méltó természeti környezet kialakítása, illetőleg megőrzése.

b) A területen folytatható tevékenységek:

- A védetté nyilvánított területen (közpark) közösségi és sportesemények megrendezésével kapcsolatos, tevékenység folytatható.

c) Korlátozások:

- A terület szegélyein az adottságok figyelembevételével a tájképi értéket gazdagító és a mikroklímát is kedvezően befolyásoló bokrosítást, fásítást kell kialakítani. Előnyben kell részesíteni a nagytáj honos cserje és fa fajait.
- A Balaton-part környezetében területet felhasználni, építési tevékenységet folytatni részletes szabályozási terv és a balatoni part-rehabilitáció betartásával szabad.

4. A tervezési terület jogi helyzete

Keszthely város helyi védelem alá vont területeire készült természetvédelmi kezelési terv a helyi önkormányzat felkérésére készült.

A természetvédelmi terv készítését a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 36. § (1), és az 55. § (1) bekezdései írják elő: „36. § (1) A természetvédelmi kezelési módokat, korlátozásokat és tilalmakat, továbbá az egyéb kötelezettségeket (természetvédelmi kezelési terv) országos jelentőségű védett természeti területre vonatkozóan a miniszter, helyi jelentőségű védett természeti területre vonatkozóan a települési - Budapesten a fővárosi - önkormányzat rendeletben állapítja meg.

...

55. § (1) A települési önkormányzat - fővárosban a fővárosi önkormányzat - az illetékességi területén található helyi jelentőségű védett természeti területek fenntartására tervet készít. A tervnek az országos, a regionális tervekkel összhangban kell lennie. A tervet a települési

önkormányzat képviselő-testülete, a fővárosban és a megyei jogú városban a közgyűlés (a továbbiakban együtt: képviselő-testület) rendelettel fogadja el.

(2) Az elfogadott önkormányzati természetvédelmi terv egy példányát meg kell küldeni az illetékes természet és környezetvédelmi igazgatóságnak."

A terv a kezelési módokat, korlátozásokat és tilalmakat és egyéb kötelezettségeket rögzít. A készítésének, valamint készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokat viszont a 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet rögzíti. A helyi jelentőségű védett természeti területre vonatkozó természetvédelmi kezelési terv elkészítése tekintetében a 6. § Az igazgatóság a települési önkormányzat jegyzőjének, főjegyzőjének megkeresése esetén a helyi jelentőségű terület védetté nyilvánításáról szóló önkormányzati rendeletbe foglalt természetvédelmi kezelési terv tervezetét szakmai szempontok szerint véleményezi.

Helyi jelentőségű védett természeti terület létesítésekor a tv. 24 § (3) a védetté nyilvánítást kimondó jogszabály - esetünkben önkormányzati rendelet - tartalmi elemei közt szerepelteti a természetvédelmi kezelési tervet.

Ebben részletezve annak jellegét, kiterjedését, a védetté nyilvánítás indokát, természetvédelmi célját, a földrészletek helyrajzi számait, az e törvényben meghatározott egyes korlátozások és tilalmak alóli esetleges felmentést, továbbá a természetvédelmi hatóság engedélyéhez, illetve hozzájárulásához kötött - a 21. §-ban és a 38-39. §-ban nem szabályozott - tevékenységek körét, lehetőség szerint a földrészlet határvonalának töréspont koordinátáit, valamint a 36. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított rendelkezéseket (természetvédelmi kezelési terv).

Helyi jelentőségű védett természeti terület természetvédelmi kezelési tervének elkészítéséért és elfogadásáért, majd betartatásáért a helyi önkormányzat képviselő-testülete a felelős.

III. Fejezet Keszthely város országos természetvédelmi védettség alatt álló területei

1.) A Keszthelyi-kastélypark természetvédelmi terület védettségének fenntartásáról a 110/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet szól:

„1. § Az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal elnökének 2/1985. (X. 1.) OKTH rendelkezésével védetté nyilvánított Keszthelyi-kastélypark természetvédelmi terület védettségét fenntartom.

2. § A Keszthelyi-kastélypark természetvédelmi terület kiterjedése 7,9 ha, ingatlan-nyilvántartási helyrajzi száma Keszthely 2008.

3. § A védettség indoka és célja a történelmi tájképi park eredeti építési formában és jelleggel történő megőrzése.

4. § A terület természetvédelmi kezeléséért felelős szerv a Balatoni Nemzeti Park Igazgatóság.

5. § Ez a rendelet 2008. január 1-jén lép hatályba."

2.) A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található, egyedi hatósági határozattal lehatárolt határvonalú ex lege védett láppal érintett ingatlanok helyrajzi számos listája Keszthely területén.

0161/4, 0161/5, 0161/6, 0162, 0163, 0164, 0165, 0167, 0168, 0169/2, 0184/2, 0185/10, 0185/11, 0185/12, 0185/13, 0185/14, 0185/15, 0185/16, 0185/17, 0185/18, 0185/19, 0185/20, 0185/21, 0185/8, 0185/9, 0186/1, 0186/2, 0186/3, 0187, 0189, 0194/1, 0195, 0196, 0197, 0198, 0199, 0200/12, 0200/13, 0200/14, 0200/15, 0200/16, 0200/17, 0200/18, 0200/19, 0200/2, 0200/22, 0200/25, 0200/34, 0200/35, 0200/36, 0200/38, 0200/39, 0200/4, 0200/5, 0202/1, 0207/10, 0207/11, 0207/12, 0215, 0216/5, 0217, 0262, 0263, 0264/1, 0265, 0276/1, 0277, 0278, 0279, 0280, 0281, 0282, 0283, 0284,

0285, 0286, 0287, 0288, 0289, 0290, 0291, 0293, 0294/3, 0295/1, 0295/2, 0296/2, 0296/3, 0296/4, 0297/2, 0297/3, 297/6, 0301/2, 0301/4, 0301/6, 0301/8, 0302, 0306, 0307, 0308, 0309/1, 0309/10, 0309/11, 0309/12, 0309/13, 0309/14, 0309/15, 0309/16, 0309/17, 0309/18, 0309/19, 0309/20, 0309/21, 0309/22, 0309/23, 0309/24, 0309/25, 0309/3, 0309/5, 0309/6, 0309/7, 0309/8, 0309/9, 0310, 0311/1, 0312, 0313, 0314, 0315, 0316, 0317, 0318, 0319, 0320, 0321/1, 0321/10, 0321/11, 0321/12, 0321/13, 0321/14, 0321/15, 0321/16, 0321/2, 0321/3, 0321/4, 0321/5, 0321/6, 0321/7, 0321/8, 0321/9, 0322, 0324, 0326, 0328, 0330, 0331, 0332/1, 0332/2, 0332/3, 0333, 0334/1, 0334/2, 0334/3, 0335, 0336/1, 0336/10, 0336/11, 0336/2, 0336/3, 0336/4, 0336/5, 0336/6, 0336/8, 0336/9, 0337, 0338/1, 0338/3, 0338/4, 0339, 0340/1, 0340/3, 0340/4, 0341, 0342/1, 0342/2, 0343, 0345, 0347, 0348/12, 0348/14, 0348/15, 0348/20, 0348/35, 0348/41, 0348/43, 0348/5, 0348/8, 0348/9, 0349/7, 0349/9, 0350/6, 0352, 0353/1, 0353/2, 0353/3, 0353/4, 0353/5, 0353/6, 0353/7, 0354/1, 0354/2, 0355/10, 0355/12, 0355/14, 0355/16, 0355/2, 0355/4, 0355/6, 0355/8, 0357/10, 0357/13, 0357/2, 0357/3, 0361/3, 0361/4, 0361/5, 0361/6, 0362/12, 0362/15, 0362/3, 0362/6, 0362/9, 0363/5, 0363/6, 0363/8, 0364/10, 0364/11, 0364/12, 0364/13, 0364/14, 0364/15, 0364/3, 0364/5, 0364/6, 0364/8, 0364/9, 0489/10, 0489/14, 0489/20, 0489/21, 0489/22, 0489/24, 0489/25, 0489/26, 0489/27, 0489/28, 0489/29, 0489/3, 0489/30, 0489/34, 0489/7, 0489/8.

3.) Natura 2000 oltalom alatt álló területek Keszthelyen

A NATURA 2000 hálózatot az Európai Unió tagországai hozták létre összefüggő Európai Ökológiai Hálózatként az EU Élőhelyvédelmi Irányelve által meghatározott védett területek rendszere alapján. A Kormány 275/2004. (X. 8.) Korm. az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről rendelete 7. sz. melléklete tartalmazza a Kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területeket. A rendelet a NATURA 2000 területekhez sorolja Keszthelyi-hegység néven a város területének kis részét is, melyek a volt Koponári festéktároló bányaterületre (901 és 907 hrsz.) is kiterjed.

Keszthely (Natura 2000 területei):

0305, 0371, 0372/1, 0372/3, 0373/1, 0373/2, 0374/1, 0374/4, 0374/5, 0374/6, 0374/7, 0374/8, 0374/9, 0374/10, 0374/11, 0375/1, 0376/3, 0376/4, 0377/1, 0377/2, 0378/3, 0378/7, 0378/8, 0378/9, 0378/10, 0378/11, 0379/3, 0379/5, 0379/6, 0380, 0381, 0382, 0383, 0384/1, 0384/2, 0384/3, 0384/4, 0384/5, 0384/6, 0386, 0390, 0391, 0394, 0395, 0396, 0397, 0398, 0399/5, 0399/6, 0399/7, 0399/8, 0399/10, 0399/11, 0400, 0401/1, 0404/1, 0404/2, 0405/1, 0405/3, 0407/1, 0408/2, 0409/1, 0473/1.

Keszthelyi-hegységet érintő Natura 2000 erdőkre vonatkozó egységes fenntartási előírások:

- Intenzíven terjedő idegenhonos fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen.
- A ritka fajhoz tartozó, odvas, böhöncös, idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.
- Az e lő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok minden egyedének megkímélése.
- Fokozottan védett madárfaj fészkenek (madárfajtól függően) 100-300 m-es sugarú körzetében fészkelési időszakban az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása vagy teljes tiltása.
- Az egyéb részletek (tisztás, cserjés, erdei vízfolyás és tó, kopár) teljes vagy részterületének háborítatlanságát biztosítani kell.
- Természetes, természetszerű és származék erdőkkel határos erdőterületek felújítása csak táj- és termőhely-honos fajokkal, illetve faállománytípussal végezhető.
- Természetközeli állapotú fátlan élőhelyekkel határos erdőterületek felújítása csak táj- és termőhely-honos fajokkal, illetve faállománytípussal végezhető.

- Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fajok alkalmazhatók.
- Az erdősítések során a közösségi jelentőségű élőhelynek, illetve a természetes erdőtüskészetnek megfelelő természetes elegyfajok biztosítására kell törekedni.
- Intenzíven terjedő idegenhonos fajok felújításokban célállományként és elegyfaként sem alkalmazhatók.
- Totális gyomirtó szerek használata csak intenzíven terjedő fajok ellen, ellenőrzött körülmények között engedélyezhető.

Az intenzíven terjedő fajok elleni vegyszer használata során a következő előírásokat kell érvényesíteni:

- Az ellenőrizhetőség biztosítása érdekében a vegyszerbe minden esetben színező anyagot kell keverni.
- Javasolt alkalmazási idő: július-augusztus.
- Alkalmazás - a fás szárú fajok visszaszorítása érdekében - kéregre kenéssel, tuskóecseteléssel, fainjektálással, nem légi úton történő permetezéssel, ártéren - a gyalogkac kivételével - kizárólag fainjektálással.
- Az alkalmazható szerek lehetőleg környezetbarát, gyorsan felszívódó hatóanyagúak, szelektív kijuttatásra alkalmasak legyenek, melyek levélen vagy kambiumon keresztül felszívódnak és a növény sarjadás mentes irtását biztosítják.
- Csak erdészeti felhasználásra is engedélyezett készítményeket lehet alkalmazni az engedélyokiratban foglalt módon, az egyéb vonatkozó jogszabályi előírások betartásával, a kijuttatáshoz szükséges hatósági engedélyek birtokában.
- Megfelelő vastagságú egyedek esetében injektálás, kéreghántás vagy levágás után a vágásfelület pontpermetezése, illetve kenése útján alkalmazható vegyszer.
- Vékonyabb egyedek, illetve korábbi kezelés után kihajtó sarjak esetében alkalmazható levélen felszívódó gyomirtó, de csak csöppenés-mentes kijuttatással.
- Vegyszeres védekezés esetén legalább 10 munkanappal a tervezett védekezés megkezdése előtt írásban kell értesíteni, az érintett hatóság illetékes szervét, megjelölve a beavatkozás tervezett helyét és időpontját.
- A tűzpásztákon, nyiladékokon gondoskodni kell az idegenhonos, agresszíven terjeszkedő növényfajok visszaszorításáról.
- Kórokozók és kártevők elleni vegyszeres védekezést csak különleges esetben (pl. lakott terület közelében, közegészségügyi okokból, esetleg felújítás alatt álló erdőterületeken, magtermő állományokban) szabad végezni.
- Kártevők elleni védekezésnél a szelektív szerek vagy biológiai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni. Nem használhatók olyan hatóanyag tartalmú készítmények, amelyek közösségi jelentőségű, illetve védett fajok egyedeit is elpusztítják.

Erdőkre vonatkozó egységes fejlesztési javaslatok

- A területen szóró, vadetető, sózó, a vegetációs időszakban erdei rakodó (erdőtörvény 9. § c) pont) létesítése tilos. (EKV41)
- Erdőkre vonatkozó egységes fenntartási előírások és fejlesztési javaslatok
- A jelölő fajok és élőhelyek szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró (2009. évi XVIII. tv. szerinti) szabad rendelkezésű erdők és fásítások részletes állapotleírása és a változások vezetése.
- Erdészeti szempontból tájidegen fajok erdőtelepítésben való alkalmazásának mellőzése a teljes területen.
- Idegenhonos fajok telepítésének mellőzése a teljes területen.

- Rakodó, depónia kialakításának szigorú területi korlátozása (a közösségi jelentőségű élőhelyekre, illetve fajokra történő esetleges káros hatások miatt).
- A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki.
- Az erdőrészteken belül el nem különített tisztás, cserjés folt, víztestek teljes védelmét, háborítatlanságát biztosítani kell.
- Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
- A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolításai.
- A fakitermelés és anyagmozgatás során az erdőrészlet területén a talaj védelme érdekében kerülendő a 20 cm-nél mélyebb közelítési, illetve vonszolási nyom kialakulása. A tő- és törzssérülés ne haladja meg az 5%-ot.
- A fakitermelés elvégzésére idő- és térbeli korlátozást kell megállapítani.
- Az erdő talajának megóvása érdekében a teljes talaj-előkészítés tiltása.
- A vágásterületen történő égetés tilos.
- Meghatározott szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújítandók.
- A környező gyepterületek védelme érdekében törekedni kell az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok jelenlegi területen túli terjeszkedésének megakadályozására. Az erdőszegélyekben található intenzíven terjedő lágy- és fásszárúak továbbterjedését lehetőleg mechanikus módszerekkel (pl. kézi cserjeirtás, száruzás) kell megakadályozni.
- Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

**A keszhelyi Festetics-kastély Történelmi Kastélypark 1687/1 hrsz
(egykori honvédségi parkterület)**

helyi jelentőségű természetvédelmi terület

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVE

Készítette:

Alföldy Gábor

okl. tájépítész mérnök

műemlékvédelmi szakmérnök

2012 február

A természetvédelmi kezelési terv célja

- A természetvédelmi kezelési terv célja, hogy a keszthelyi Festetics-kastély történeti kertjének ún. „Külső parkjára”, vagyis az egykor a honvédségi parkterületre (1687/1 hrsz.) vonatkozóan meghatározza az elvégzendő kezelési feladatokat és azokat a paramétereket, amelyeket a munkák során természetvédelmi szempontból figyelembe kell venni.
- A fenti ingatlant Keszthely Város Önkormányzata Képviselőtestülete a 18/2011. (IV. 29.) sz. önkormányzati rendelete helyezte természetvédelmi oltalom alá, a helyi természeti értékek védetté nyilvánításáról szóló, 11/1999. (IV. 29.) számú ÖK rendelet módosításával (kiegészítésével). A rendeletben megjegyzésként „történelmi kastélypark” szerepel.
- A védetté nyilvánítás célját az említett rendelet 2. §-a¹⁸ fogalmazza meg. Ezek közül a Kastélypark „Külső parkjára” az alábbiak értelmezhetők:
  - ◆ „ökológiai zöldfolyosóként való működtetésének fenntartása,
  - ◆ a látogatók természet és környezet ismeretének bővítése, fejlesztése
  - ◆ a tudományos kutatás és az oktatás elősegítése,
  - ◆ a védett természeti értékeknek a jelen és jövő nemzedék számára történő megőrzése és tervszerű fenntartása,
  - ◆ a területen található értékes növényzet, fasorok megőrzése.”
- Mindezek érdekében fontos cél az elmúlt évtizedekben lezajlott degradációnak, értékvesztésnek a jövőbeni megakadályozása, visszafordítása.
- A védelem végső célja a 18. században kertesített, majd a 19. század első évtizedeiben fokozatosan tájképi kertté átalakított „Külső park” 1885-89 között a park egészét egységessé formáló Henry Ernest Milner angol tájkertész által tervezett átalakítása révén létrejött kertművészeti alkotás hiteles és természetvédelmi szempontból is kedvező helyreállítása, fenntartásának és bemutatásának szakszerű biztosítása.

¹⁸ Módosította a 43/2007. (XII.03.) rendelet Hatályos: 2008. január 1. napjától.

A terület mai adatai

A Külső park állami tulajdonban van, területe: 24 ha 9726 m², vagyis megközelítőleg 25 hektár.

Helyrajzi száma: 1687/1. Művelési ága: művelés alól kivett terület.

Védettsége: országos jelentőségű műemlék, helyi jelentőségű természetvédelmi terület. A hatályos településszerkezeti terv a terület nagy részét régészeti jelentőségű területként jelöli.

A terület mai állapota

A területen 1997 óta teljesen megszűnt a zöldfelületek fenntartása. Az építőanyagok kitermelését követően a területen törmelékhalomok maradtak szétszórva. Egyes épületek félig lebontott állapotban állnak. A terület egészét, így a romokat is benőtte a magról spontán fejlődött vegetáció, amely mára komoly méretű egyedekből álló, helyenként sűrű bozótos állományt alkot. Közöttük egyaránt nagy számban akadnak gyomfák és értékes, a park eredeti vegetációjából megmaradt példányok. Az idős faegyedek megmaradt példányai szerencsére többnyire egészségesek vagy legalábbis megmenthető állapotúak, s jellemzően az egész területen megtalálhatók elszórtan.

A Vadászati Múzeumhoz tartozó, de szintén az 1687/1. hrsz-ú telekhez tartozó területet kerítés választja el a mögötte-mellette fekvő bozótos parkterülettől. Egyetlen szocreál stílusú épület áll még itt, amelyet az elmúlt másfél évtized során teljesen körülnőtt a bozót. (Ezt tervezték korábban iszlám múzeummá alakítani.)

A Külső park mai útjai nagyrészt 1945 után készült aszfaltburkolatú utak, amelyek többnyire nem az angolkert kanyargós útrendszerét követik – legtöbbjük „katonásan” egyenes vonalú. Egyedül a Csókakői-patak medrétől az egykori ún. Bécsi kapuhoz vezető, 1770-ből származó, azóta mindig is egyenes útszakasz maradt meg eredeti nyomvonalán, illetve egy-egy rövid útszakaszhoz használták fel a kerti sétányokat. A használaton kívül került közművek aknáit és árkaik mindenütt megtalálhatók a területen. Jellemzően jó állapotban megvannak az 1980-as, 90-es években „előfásítás” címen (általában rossz helyen és az angolparkba nem illeszkedően, sorban) ültetett fák.

Az 1990-es, 2000-es években spontán nőtt vegetáció is tartalmaz értékes, az egykori kastélypark térszerkezetébe beilleszthető egyedeket. Az elbontott épület törmelékhalmai között megtalálhatók jó állapotú, beállt gyeptársulások is. Mindezek, valamint az előkerült történeti

források alapján a terület történeti kertként való helyreállítása, rekonstrukciója lehetséges és kívánatos.

Hosszú távon e területnek a kastély Belső parkjával való egyesítése csak akkor értelmezhető műemléki és kulturális feladatként, és akkor helyeselhető az örökségvédelmi hatóság részéről, amennyiben a lehetőségek keretein belül törekszik a hiteles rekonstrukció megvalósítására, s a kastély (s egyben a város és az ország) nemzetközi presztízst színvonalas és hiteles műemléki helyreállítás által kívánja növelni.

Mindez egy akár több évtizedre is elhúzódó feladat, amelynek megvalósítása minden bizonnyal csak sok munkával, több lépésben lehetséges. Fontos azonban folyamatosan szem előtt tartanunk a terület nemzetközi kerttörténeti jelentőségét, és a kerttörténeti kutatások eredményeire alapozva, az adott anyagi és egyéb körülmények között lehet és kell a mindenkor szükséges és lehetséges lépéseket meghatározni. A hosszú távú cél szem előtt tartásával és a még fellelhető értékek fokozott megőrzésével és feltárásával lehet és kell elindítani ezt a folyamatot.

Természetvédelmi stratégiák

A fent meghatározott célok (vagyis a természetvédelmi terület egységes szemléletű természetvédelmi-műemléki kezelése illetve helyreállítása) érdekében alkalmazandó stratégiák:

- A legsürgősebb feladat mindenekelőtt a terület fenntarthatóságának megteremtése.
- A meglévő idős, jelentős történeti és természetvédelmi értéket is képviselő faállomány szakszerű kezelésének biztosítása, a fák életének lehetőség szerinti meghosszabbításával.
- Az invazív fás-, és lágyszárú növényfajok visszaszorítása, terjedésük megakadályozása.
- A degradált, cserjésedő gyepek helyreállítása.
- A meglévő, természetközeli állapotú gyepek fenntartása, javítása legeltetéssel és/vagy kaszálással. A természetvédelmi célú gyepgazdálkodás megvalósítása, helyes területarányának természetvédelmi és műemlékvédelmi szempontok (az egykori - Milner által kialakított - térstruktúra) szerinti kialakítása.
- A védett állat-, és növényfajok egyedszámának, állományának fenntartása, illetve növelése aktív természetvédelmi kezeléssel (pl. odúk kihelyezésével).

- Az élővilág változásának és a természetvédelmi kezelés hatásának folyamatos, rendszeres megfigyelése, illetve felmérése.
- A bemutatást, kezelést biztosító infrastruktúra kialakítása, bővítése.
- A kastélypark történetileg hiteles műemléki helyreállításának elősegítése mind a parkterület tulajdonosa és kezelője, mind az Önkormányzat részéről, a meglévő természeti értékek és a fent felsorolt szempontok figyelembe vételével.
- A természetvédelmi szempontok érvényesítése érdekében szükséges az Önkormányzat és a tulajdonos, illetve kezelő közötti együttműködés, a kölcsönös és folyamatos tájékoztatás.
- A területen bekövetkező változások (beavatkozások és spontán folyamatok) dokumentálása.

Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

- Mivel a terület régészeti, valamint műemléki védettség alatt áll, s mivel a természetvédelmi célok is így kívánják meg, bármilyen jellegű munkálatok során a talaj fölösleges, indokolatlan bolygatását messzemenően kerülni kell. Különösen kerülendő a területen felhalmozódott építési törmelék elplanírozása és fölösleges mozgatása. A törmelék elszállítása kapcsán műemlékvédelmi szakfelügyelet kötelező. Külön engedély nélkül csak a talajszint fölötti rétegek mozgathatók. Felázott talajviszonyok közepette az anyagmozgatás kizárólag a szilárd burkolatú utacról és utakon végezhető.
- Az alapok, alépítmények, közmű-alagutak kiszedése engedéllyel akadálytalanul végezhető azokon a felületeken, ahol egykor – dokumentáltan – sem számottevő faállomány, sem utak nem voltak. Az épület-alapok kiszedése, valamint a kiirtott növényzet tuskóinak eltávolítása, a terület planírozása azonban nem mindenhol végezhető el örökségvédelmi („kertrégészeti”) vizsgálatok nélkül. Az egykori sétányrendszer feltételezhető nyomvonalaiiban kertrégészeti módszerekkel még sok azonosításra váró részlet (sétányok, növényzet maradványai, kerti színház stb.) azonosítható. Talajnyesés és az egyébként szükséges talajcsere csak előzetes helyszíni örökségvédelmi („kertrégészeti”) szondázó kutatást követően javasolható, kivéve közvetlenül az elbontott honvédségi épületek, építmények helyén. Különösen törekedni kell a bolygatatlanságra a Georgikon utca közelében, az egykori kerti színház helyén és környezetében, valamint az egykori sétányok feltételezett nyomvonalain és azok környezetében.
- A honvédség által épített árkokat, alépítményeket lehetőség szerint – a fent leírtak figyelembe vételével – minél előbb el kell bontani. Az ennek kapcsán kitermelésre kerülő építési törmeléket a területről el kell szállítani. Az elbontott épület-alapok és alépítmények helyét termőfölddel kell rekultiválni, amelynek legalább 40 cm mélységig jó minőségű, humuszos termőföldnek kell lennie. Az alépítmény-bontási munkák műemlékvédelmi szakfelügyelet, illetve régészeti megfigyelés mellett végezhető.

- A tudatos kertépítészeti beavatkozás révén létrehozott terepalakulatokat meg kell őrizni.
- A Csókakői-patak 1770 körül rendezett egyenes medrét ebben a nyomvonalban meg kell őrizni.
- A területen bányászati, termőföld-kinyerési tevékenység nem folytatható.

5.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása

- A területen extenzív gyepgazdálkodást kell folytatni a gyepek fenntartása érdekében.
- A természetközeli gyep, cserjés és erdő területeken a meglévő és megjelenő invazív fásszárú növényfajok, különösen a keskenylevelű ezüstfa (*Eleagnus angustifolia*), bálványfa (*Ailanthus altissima*), zöldjuhar (*Acer negundo*) fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) eltávolításáról gondoskodni kell. Lehetőség szerint maghozó állapot előtti eltávolításra kell törekedni, rendszeres (legalább évi kétszeri) kaszálással és/vagy legeltetéssel, szükség szerint lokálisan, speciális, csepegésmentes növényvédőszer kijuttatási módszerekkel (pl. kenés).
- A természetes vízmeder (Csókakői-patak árka) betemetése tilos, fenntartása érdekében kaszálásáról, gyommentesen tartásáról gondoskodni kell.

5.1.3 Fajok, növényegyedek védelme

- A természetvédelmi oltalom alatt álló növény- és állatfajok populációinak megőrzésére, életfeltételeik biztosítására élőhelyüknek kezelésére gondot kell fordítani.
- Történeti és/vagy különleges természeti értéket képviselő növényállományt vagy szoliter növényt kötelező védeni, megőrizni. (Ennek érdekében a növényállományt fel kell térképezni, a védendő növényállományt vagy szoliteret kijelölni).
- A természetes állatpopuláció szabályozására kilövés nem megengedett. Mindazonáltal a védendő növényállományt károsító, illetve a park jelleggel össze nem egyeztethető állatfajok egyedei befogással és elszállításal eltávolítandók a területről.
- Az idős fákat pusztító élősködők (fagyöngy, fakín, a törzsre felkúszó borostyán) eltávolítandók.
- Életveszélyes állapotú idős (1945 előtt telepített) fák csak szakvéleménnyel, dokumentáltan, külön engedéllyel távolíthatók el, újratelepítésük megoldandó.

5.1.4. Táj- és kultúrtörténeti értékek védelme.

- A terület tájképi és műemléki, kultúrtörténeti értékeinek védelmét alapvetően a fentiekben foglaltaknak megfelelő természetvédelmi kezeléssel kell biztosítani, a műemlékvédelmi előírások figyelembe vételével.
- Tekintettel a terület régészeti lelőhely besorolására, a zöldfelületek rekultiválása érdekében földmunkával a talajt csak ott és csak úgy szabad bolygatni, ahol és amilyen módon a kulturális örökségvédelmi hatóság arra engedélyt adott.

5.1.5. Látogatás

- A terület jelenleg nem látogatható. A területen elszórtan található, fedél nélküli közműaknák és árkok, valamint az építési törmelék nem teszi lehetővé a nyilvános látogatást.
- Jelenleg csak a Vadászati Múzeum körüli, a telek többi részétől drótkerítéssel elválasztott terület látogatható, parkoló is ott található. Hosszú távon törekedni kell a terület egészének legalábbis előre meghirdetett, szervezett látogatásra való alkalmassá tételére és annak biztosítására.
- Új parkoló kialakítása a területen nem javasolt, legfeljebb abban az esetben, ha annak hatását a kerttörténeti és műemléki vizsgálatok nem találják a park értékeire nézve károsnak, és azt a kulturális örökségvédelmi hatóság is engedélyezi.
- A múzeumi forgalom kiszolgálására a Vadászati Múzeum közvetlen környezetében úgy helyezhetők el indokolt létesítmények, ha azok a majdani parkrekonstrukció vizuális, funkcionális és közlekedési összefüggéseit nem zavarják, illetve nem lehetetlenítik el, és a helyszín műemléki, kerttörténeti értékeihez, jellegéhez igazodnak, azokat nem károsítják.

5.1.6. Oktatás, bemutatás

- A területen csak a természeti értékeket nem károsító rendezvény tartható.
- A terület értékeinek bemutatására törekedni kell, de ez csak az életveszélyes állapot megszüntetését követően lehetséges.

5.1.7. Kutatás, vizsgálatok

- Csak a természetvédelem és műemlékvédelem érdekeivel összefüggő kutatás végezhető a területen, az illetékes hatóságok engedélyével. A kutatási jelentések egy példányát le kell adni a természetvédelmi kezelő részére.

Terület- és földhasználat

- A gépjárművel való közlekedést a területet jogszerűen használók részére biztosítani kell. (Pl. a parkfenntartási tevékenységek esetében, vagy tulajdonos, kezelő jogszerű tevékenysége, természetvédelmi célú kezelés, életveszély elhárítás.)
- A területen átmenő nyomvonalas létesítmény kizárólag az illetékes hatóságok által engedélyezett terv szerint létesíthető.
- Újonnan létesített épület, építmény csak az illetékes hatóságok engedélyével építhető, tartható fent.
- A területen ipari és bányászati tevékenység nem folytatható.
- A fás szárú invazív fajok irtása során csepegésmentes technológiával kijuttatott gyomirtó növényvédőszerrel használhatóak a területen.
- A kijelölt tűzrakó helyek kivételével tilos tüzet gyújtani a területen.
- Hulladék elhelyezése a területen tilos, az illegális személtlerakókat fel kell számolni.
- Tilos a területen olyan tevékenységet folytatni, amely az értékes növényzetet (idős fák, beállt gyepek) károsítja.

Természetvédelmi infrastruktúra

- Sorompók és kapuk és egyéb, a bejutást akadályozó fizikai lezárások létesítésével meg kell akadályozni a terület jogtalan használatát.

Művelési ághoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások, tilalmak

Szántók kezelése

- A területen szántóföldi gazdálkodást folytatni nem szabad.

Gyeppek kezelése

- A védett területen található gyeppek hasznosítása legeltetéssel és kaszálással történhet.
- A gyepterületeket juhval, szarvasmarhával, bivallyal vagy lóval lehet legeltetni, a természetvédelmi hatóság által jóváhagyott állatlétszámmal. Pásztoroló vagy szakaszolt legeltetést kell alkalmazni. Villanypásztor csak előzetesen kiadott engedély alapján alkalmazható.
- A gyepekben megjelenő invazív cserje- és fafajok eltávolításáról folyamatosan gondoskodni kell.
- Felszívódó, a növényeket gyökerestül elpusztító vegyszerrel kezeljük a kivágott növényzet maradványait, s amennyire lehet, a talaj közelében vágják le a tuskókat a könnyebb kaszálhatóság érdekében. A vegyszeres kezelés közvetlenül a tavaszi kihajtás után vagy augusztus-szeptember folyamán történhet. Fészkelés idején a munkákat szüneteltetni kell, és törekedni kell a munkák vegetációs időszakon kívüli időre (november elejétől március végéig) való korlátozására.
- Gyepterület beszántása, égetése tilos.

5.2.3. Faállomány kezelése

- Történeti és/vagy különleges természeti értéket képviselő növényállományt vagy szoliter növényt kötelező védeni, megőrizni. (Ennek érdekében a növényállományt fel kell térképezni, a védendő növényállományt vagy szolitert kijelölni).
- A meglévő idős, jelentős történeti és természetvédelmi értéket is képviselő faállomány folyamatos és szakszerű kezelését a fák állapotának rendszeres felülvizsgálatával kell biztosítani, a fák életének lehetőség szerinti maximális meghosszabbítása érdekében.
- A gyomfák (bálványfa, akác, zöldjuhar) egyedei kivétel nélkül eltávolítandók a terület egészén. Azok a fafajok, amelyek bár nem gyomfák, de nem illeszkednek a terület eredeti vegetációjához (pl. közönséges dió, nemes nyár stb.), szintén kivágandók. Ezeken felül a park eredeti szerkezetébe nem illeszkedő példányok (pl. gyeppek, tisztások helyén nőtt bozótos) eltávolítandók ugyanúgy, mint az elmúlt évtizedekben jó szándékkal ültetett, de esztétikailag és kerttörténeti-műemléki szempontból szintén nem illeszkedő lucfenyősorok.

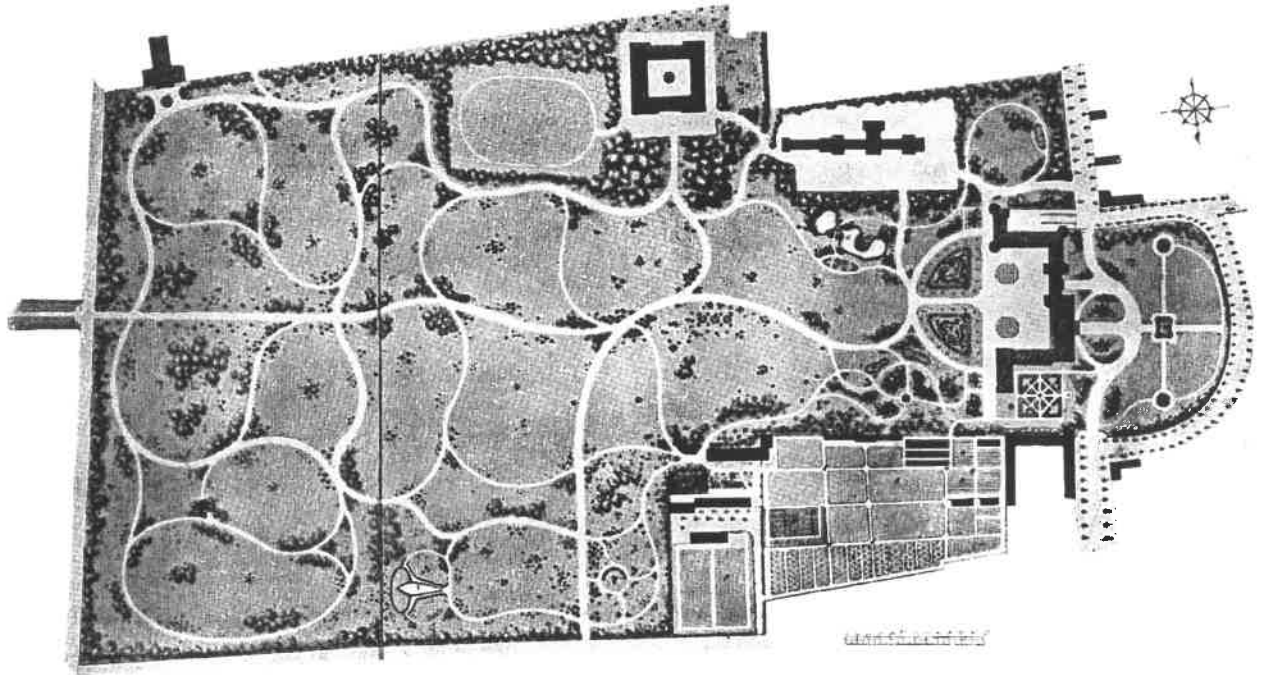
- Megtartásra érdemesek azok a faegyedek, csoportok, állományok, amelyek ugyan nem történetiek (vagyis a Honvédség ültette, illetve az elmúlt másfél évtizedben magról fejlődtek), de az eredeti parkszerkezetbe illeszthetők, fajuk (pl. hárs, tölgy, kőris, feketefenyő stb.) illeszkedik a történeti környezetbe, és egészséges, szép növésű egyedek.
- Az idős fákat pusztító élősöködők (fagyöngy, fakín, a törzsre felkúszó borostyán) eltávolítandók.
- Életveszélyes állapotú idős (1945 előtt telepített) fák csak szakvéleménnyel, dokumentáltan, külön engedéllyel távolíthatók el, újraterelítésük megoldandó.
- A gyeper és a beerdősödött területek határát a gyepterületek kezelésével kell fenntartani.
- Vágástéri hulladék égetése tilos.
- A növényselektációs munka helyszíni előkészítése során a megtartandó, illetve kiirtandó faegyedek, illetve állományok egyértelműen elkülönítható módon megjelölendők, a munka fázisonként és területegységként fotókkal dokumentálandó.

5.2.4. *Művelés alól kivett (jellegű) területek kezelése és egyéb előírások*

- A terület egésze művelés alól kivett területnek minősül. A fent leírt állománykezelési előírások ettől függetlenül betartandók.
- A területen végzett beavatkozások és rendezvények a meglévő táji, természeti értékeket valamint a kultúrtörténeti, műemléki értékeket nem veszélyeztethetik.
- Újonnan létesített épület, építmény csak hatóságok engedéllyel építhető, ill. tartható fent.
- A fedél nélküli aknák, árkok és a vegyes építési törmelék a területen való munkavégzést különösen veszélyessé teszik, ezért fokozott körültekintéssel szabad csak bármilyen munkát végezni a területen. A felszínen található építési törmelék eltávolítása során törekedni kell a depóniák ésszerű kijelölésére és az anyagnak aszfaltburkolatú utakon való mozgatására.
- A terület egykori honvédségi funkciójából adódóan az egész területen elvégzendő a lőszermentesítés.
- A területen végzett valamennyi jelentősebb beavatkozás vagy bekövetkezett változás fotókkal (is) dokumentálandó, és a Helikon Könyvtárban, valamint az Önkormányzat természetvédelemért felelős osztályára leadandó, ott megőrzendő.

- A terület helyreállítása akár több ütemre bontva is csak egységes, történeti kutatásokon alapuló terv alapján készülhet. Kivitelezésre csak kertrégészeti vizsgálatokat követően kerülhet sor. A kertrégészeti vizsgálatok alapján a terveket módosítani kell.

MELLÉKLET

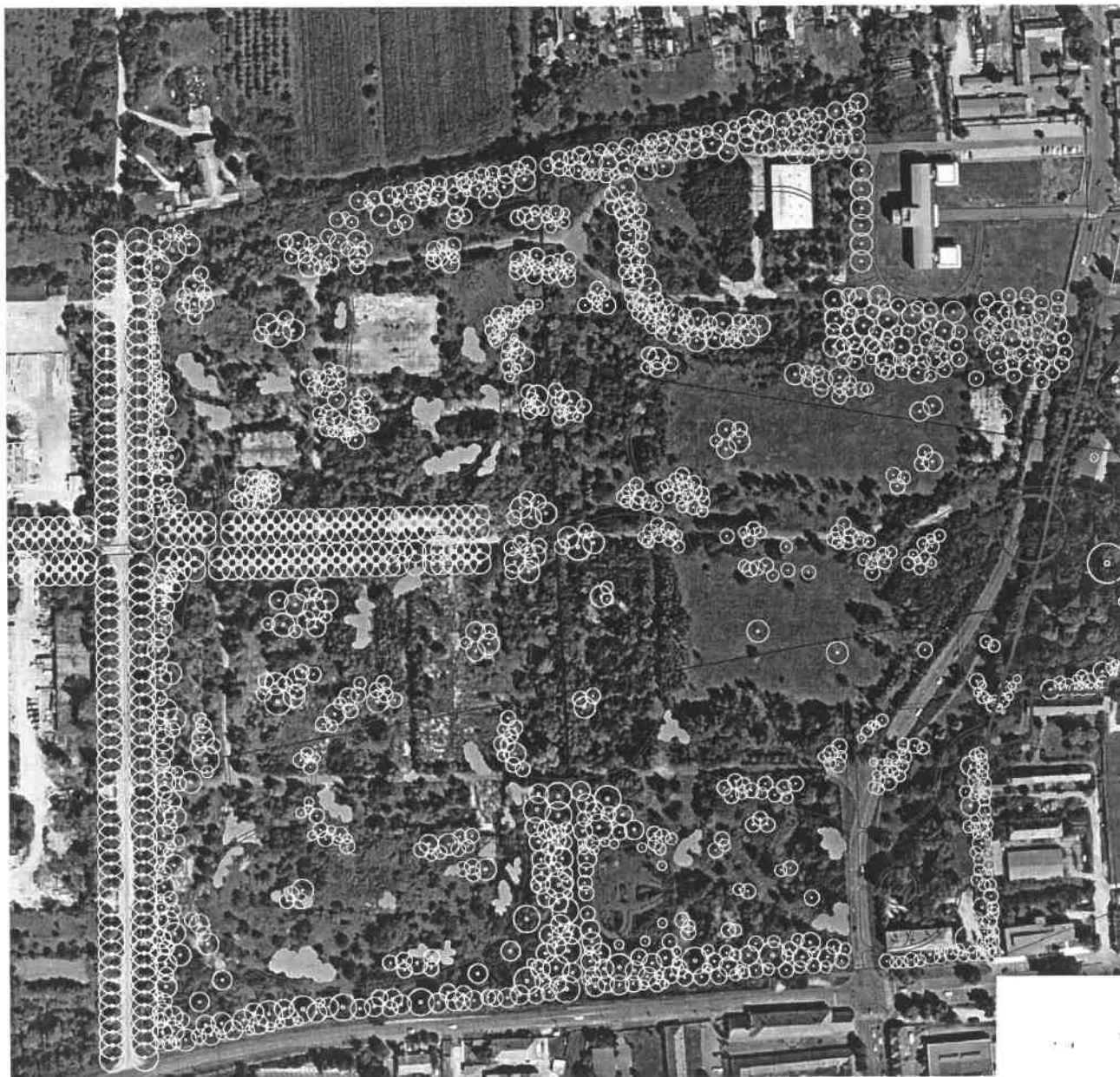

A park helyreállításának alapjául szolgáló terv. Henry Ernest Milner, 1885.

Alföldy Gábor: A kastélypark ideális rekonstrukciós terve a történeti források alapján (benne a Vadászati Múzeummal), 2011. Rajz: Szende András. Mágus Kft – Tér-Team Kft.

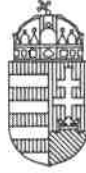
A Milner-féle terv és a mai állapot összevetése. Feltehető, hogy egyes utak nem pontosan a terv szerint valósultak meg – ezért is lényeges a kertrégészeti vizsgálat.

2. számú melléklet¹⁹

---

¹⁹ Hatályon kívül helyezte a 10/2013. (III. 29.) önkormányzati rendelet 2013. március 30-tól.

Aláírta: dr. Varga Andrea Mária

ZALA VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Dr. Gábor Hajnalka jegyző részére
Keszthely Város Önkormányzata

Iktatószám: ZA/030/1356-1/2024.
Ügyintéző: Bálizs Dóra
Telefon: 92/507-729
E-mail: torvenyesseg@zala.gov.hu

Tárgy: Szakmai segítségnyújtás

Tisztelt Jegyző Asszony!

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdése rögzíti a helyi önkormányzati feladatokat. Az Mötv. 13. § (1) bekezdés 11. pontja alapján ide tartozik a helyi környezet- és természetvédelem.

E körben a helyi önkormányzatok kötelező feladatát a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) részletesen szabályozza.

A Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium Területi Közigazgatásért Felelős Államtitkára KTM-TKF-1/308/2/2024. számú, 2024. évi ellenőrzési munkatervében a helyi jelentőségű védett természeti területek jogi szabályozását tartalmazó önkormányzati rendeletek vizsgálatát tűzte ki. A célvizsgálat során áttekintettem Keszthely Város Önkormányzata tárgyban érintett rendeletét, amely eredményeképpen, valamint az Mötv. 133. § (3) bekezdésében biztosított jogkörömben a melléklet szerinti észrevételt teszem.

Kérem, hogy a szakmai segítségnyújtásban foglaltak alapján szíveskedjen áttekinteni a hivatkozott rendeletet és javasolja a képviselő-testületnek annak felülvizsgálatát, illetve módosítását. Tájékoztatom, hogy védettségi szint megőrzésének kötelezettségét kimondó 28/1994. (V. 20.) AB határozat szerint a Tvt. 24.§ (4) bekezdése alapján természeti terület védettségének feloldására kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha annak fenntartását természetvédelmi szempontok a továbbiakban nem indokolják.

Kérem, hogy a rendelet - a hatályos jogszabályoknak megfelelő - módosítására 2024. október 31. napjáig kerüljön sor.

Zalaegerszeg, az elektronikus aláírás időbélyegzője szerint

Tisztelettel:

Dr. Sifter Rózsa főispán nevében és megbízásából:

Dr. Varga Andrea
főigazgató

FŐIGAZGATÓ

8900 Zalaegerszeg, Kosztolányi D. u. 10., Pf.: 227., Telefon: (36-92) 507-700
E-mail: hivatal@zala.gov.hu, KRID: 627393122, Honlap: <https://www.kormanyhivatalok.hu>

2-b melléklet

Keszthely Város Önkormányzata Képviselő-testületének 11/1999. (IV. 29.) önkormányzati rendelete a helyi természeti értékek védetté nyilvánításáról

I. Megfelelés magasabb szintű jogszabályi rendelkezéseknek

1. Megállapítottam, hogy a rendelet ellentétes a Tvt. 28. §-ával, mert a helyi jelentőségű védett természeti terület nem került kategorizálásra. A Tvt. 28. § (6) bekezdésében foglaltakból az következik, hogy helyi jelentőségű védett természeti terület kizárólag a 28. § (1) bekezdés c) pont szerinti természetvédelmi terület, vagy d) pont szerinti természeti emlék kategória valamelyikébe sorolható be a védelem célja és a védett természeti terület kiterjedése alapján.

2. Megállapítottam, hogy a rendelet ellentétes a Tvt. 4. §-ával, mert a helyi jelentőségű védett természeti területre a védett természeti érték kategóriát használja. Természeti érték védetté nyilvánítására a települési önkormányzatoknak nincs jogköre. A természetvédelemért felelős miniszter rendelkezik jogosultsággal a Tvt. 4. § a) pontja szerinti természeti értékek védetté nyilvánítására. Utóbbi jogköre kizárólagos.

3. Megállapítottam, hogy a rendelet ellentétes a Tvt. 24. § (3) bekezdésével, mert a rendelet részben tartalmazza csak a természetvédelmi értékek megnevezését.

II. Megfelelés a jogszabály-szerkesztéssel kapcsolatos előírásoknak

A jogalkotás, jogszabályszerkesztés előírásainak való megfelelés

A melléklet nem felel meg a Jszt. 128. § (1) bekezdésében meghatározott előírásoknak, mert mellékletek megjelölése (formai követelménye) nem megfelelő.

